

**RAPORT Z WIZYTACJI**  
**(profil praktyczny)**

**dokonanej w dniach 28-29 maja 2017 r. na kierunku „turystyka i rekreacja”  
prowadzonym na Wydziale Turystyki i Rekreacji Akademii Wychowania  
Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku na poziomie  
studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym**

**Warszawa, 2017**

## Spis treści

|                                                                                                                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu .....                                                                                                                         | 4  |
| 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....                                                                                                    | 4  |
| 1.2. Informacja o procesie oceny .....                                                                                                                                  | 4  |
| 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....                                                                                             | 5  |
| 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej .....                                                                                                            | 7  |
| 4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....                                                                                                         | 8  |
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....                                                                                   | 8  |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1 .....                                                                                                          | 8  |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                         | 11 |
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia .....                                                                       | 12 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....                                                                                                           | 12 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                             | 16 |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                         | 17 |
| Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia .....                                                                                     | 18 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....                                                                                                           | 18 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                             | 22 |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                    | 22 |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                         | 22 |
| Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia .....                                                                                                                  | 23 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....                                                                                                           | 23 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                             | 25 |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                    | 25 |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                         | 25 |
| Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....                                                                                 | 25 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....                                                                                                           | 25 |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                    | 26 |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                         | 26 |
| Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia – w pełni .....                                                                                                   | 27 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....                                                                                                           | 27 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                             | 28 |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                    | 28 |
| Opracowanie programu pn. „Kompleksowe umiejdzynarodowienie działalności dydaktycznej i naukowej” oraz pierwsze jego efekty w postaci współpracy z innymi ośrodkami..... | 28 |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                         | 28 |

|                                                                                                                                                                                                                                       |                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....                                                                                                                                                                         | 28                                      |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                                                                                           | 29                                      |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                                                                                  | 29                                      |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                                                                                       | 29                                      |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia .....                                                                                                                       | 29                                      |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....                                                                                                                                                                         | 30                                      |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                                                                                           | 32                                      |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                                                                                  | 33                                      |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                                                                                       | 33                                      |
| 5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....                                                                                                                    | 33                                      |
| 7. 33                                                                                                                                                                                                                                 |                                         |
| Załączniki: .....                                                                                                                                                                                                                     | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....                                                                                                                                                                        | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego .....                                                                                           | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....                                                                                                                                                                     | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych.....                                                                                                                                                                                  | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....      | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego ..... | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa.....                                                                                                                                                     | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.....                                                                                                                                                                 | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |

## **1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu**

### **1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Przewodniczący: prof. dr hab. Janusz Iskra - członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Rajmund Tomik – ekspert PKA
2. dr Mariusz Pociecha – członek PKA
3. mgr Małgorzata Piechowicz – ekspert ds. postępowania oceniającego
4. mgr Dominik Czapczyk – ekspert pracodawca
5. Żaneta Komoś – ekspert student

### **1.2. Informacja o procesie oceny**

Ocena jakości kształcenia na kierunku „turystyka i rekreacja” prowadzonym na Wydziale Turystyki i Rekreacji Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2010/2011, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 850/2011 z dnia 28 września 2011 r.). Wśród sformułowanych przez Zespół Oceniający uwag znalazły się błędy w konstrukcji treści programowych, które nie odpowiadały obowiązującym wówczas standardom, powtarzania treści realizowanych na pierwszym stopniu studiów w programach studiów drugiego stopnia, braku wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Szczegółowe informacje odnośnie działań naprawczych podjętych w następstwie zaleceń wskazanych przez Zespół Oceniający wskazano poniżej w tabeli w pkt. 8.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z autorami Raportu Samooceny, członkami Wydziałowej Komisji ds. Jakości i Programów Kształcenia, pracownikami odpowiedzialnymi za zasoby biblioteczne i pracę biblioteki, pracownikami biura karier (Akademickie Centrum Karier), przedstawicielami Samorządu Studentów, studentami, nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

## 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Nazwa kierunku studiów</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Turystyka i rekreacja                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Poziom kształcenia</b><br>(studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Studia I stopnia                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Profil kształcenia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Praktyczny                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Forma studiów</b> (stacjonarne/niestacjonarne)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Stacjonarne, niestacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek</b><br>(w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia) | Obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej<br><br>Obszar nauk społecznych                                                                                                                                                                                              |
| <b>Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku</b><br>(zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)                                                            | dziedzina nauk o kulturze fizycznej<br>dziedzina nauk ekonomicznych (ekonomia, nauki o zarządzaniu)<br>dziedzina nauk prawnych (prawo)<br>dziedzina nauk społecznych (psychologia)                                                                                                                 |
| <b>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia</b>                                                                                                                                                                                                                                         | 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 240                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <i>Gospodarowanie w turystyce, Hotelarstwo, Turystyka kulturowa, Spa&amp;Wellness oraz Rekreacja Ruchowa ze specjalizacjami fitness – ćwiczenia siłowe, fitness – nowoczesne formy gimnastyki, fitness w ciąży i po porodzie, kinezygerontoprofilaktyka, tenis, żeglarstwo jachtowe i deskowe.</i> |
| <b>Tytuł zawodowy uzyskiwany przez</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Licencjat                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                                                                                                               |                           |                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------|
| <b>absolwentów</b>                                                                                                            |                           |                              |
| <b>Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego</b>                                                       | 25                        |                              |
|                                                                                                                               | <b>Studia stacjonarne</b> | <b>Studia niestacjonarne</b> |
| <b>Liczba studentów kierunku</b>                                                                                              | 460                       | 43                           |
| <b>Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych</b> | <b>2641</b>               | <b>1809</b>                  |

### 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

| Kryterium                                                                                               | Ocena stopnia spełnienia kryterium <sup>1</sup><br>Wyróżniająca / W pełni /<br>Zadowalająca/ Częściowa /<br>Negatywna |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni                        | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia             | Zadowalająca                                                                                                          |
| Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia                           | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia                                                        | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia                      | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia                                                   | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia                                       | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia | W pełni                                                                                                               |

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

W związku z wprowadzeniem zmian:

1. w programie kształcenia, na kierunku TiR AWFIS w Gdańsku, od r.a. 2017/2018, Uchwałą Rady Wydziału TiR AWFIS w Gdańsku z dnia 21 czerwca 2017 roku ws. praktyk zawodowych, które zwiększają liczbę godzin i pkt. ECTS w zakresie przedmiotów praktyka wdrożeniowa i praktyka specjalistyczna, do wymaganych w § 7. ust 1. pkt 2. ppkt c) rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 r. ws. warunków prowadzenia studiów, do 3 miesięcy praktyk (łącznie 480 godzin);
2. w harmonogramie działań Wydziałowej Komisji ds. Jakości i Programów Kształcenia we współpracy z Radą Samorządu Studentów na rok akademicki 2017/2018 ws. zwalczania plagiatyzmu prac naukowych i postępowania naruszającego zasady etyki studenta;

<sup>1</sup> W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

3. na stronie www. Uczelni i wprowadzeniu zakładki pn. „*Potwierdzanie efektów kształcenia*”, pod którą są systematycznie wprowadzane, modyfikowane i uzupełniane informacje dotyczące zasad uznawania efektów kształcenia, kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym oraz zrealizowanych okresów kształcenia;
4. podjęcie zobowiązania Władz Wydziału do zwiększenia uwagi ws. obowiązku podpisywania przez Uczelnię umów z interesariuszami zewnętrznymi, którzy oferują studentom miejsca realizacji praktyk zawodowych,

ZO PKA dokonał zmiany uprzednio sformułowanej oceny w zakresie Kryterium nr 2, z oceny **Zadowolającej** na ocenę **W pełni**

**Tabela 1**

| Kryterium                                                                                   | Ocena spełnienia kryterium <sup>1</sup><br>Wyróżniająca / W pełni /<br>Zadowolająca/ Częściowa |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia | W pełni                                                                                        |

#### **4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej**

##### **Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni**

###### **1.1. Koncepcja kształcenia**

###### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

Koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja (TiR) skoncentrowana jest na potrzebach studentów w zakresie kształcenia ich kompetencji zawodowych, przygotowania do studiów II stopnia oraz możliwości realizacji specyficznych zadań pojawiających się na rynku pracy i w rzeczywistości współczesnego społeczeństwa. Realizowana koncepcja kształcenia, która została przygotowana przy współpracy z *Polską Izbą Turystyki (PIT)* oraz z *Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną (PROT)*, jest zgodna z misją i strategią Uczelni (*Uchwała Nr 2 Senatu AWFIS z dnia 30.01.2012*), w tym strategią działania Wydziału TiR. Uczelnia i Wydział przyjęły, że w latach 2016-2020 nadrzędnymi celami strategicznymi, w zakresie procesu kształcenia, będą: dostosowanie tego procesu do wymagań pracodawców i konkurencyjności absolwentów na polskim i europejskim rynku pracy w sektorze rekreacji i turystyki; ukierunkowanie tego procesu na kompetencje warunkujące pełnienie zadań zawodowych związanych z promocją i wdrażaniem społeczeństwa do aktywnego i zdrowego stylu życia; zapewnienie w tym procesie możliwości potwierdzania kwalifikacji zgodnie z Zintegrowanym Systemem Kwalifikacji i w odniesieniu do Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Sporcie, i w Turystyce. Na ocenianym kierunku studiów, przyjęto praktyczny profil kształcenia i założono, że absolwent osiągnie umiejętność planowania i organizowania pracy w sektorze turystyki i rekreacji, w warunkach standardowych i w warunkach nie w pełni przewidywalnych. Kluczową rolę w tak przyjętej koncepcji kształcenia pełni przygotowanie absolwenta do racjonalnego wykorzystywania różnych form aktywności fizycznej oraz do realizacji zadań na typowych stanowiskach w hotelarstwie i gastronomii, obsłudze turystyki oraz branży spa&wellness. Aktualnie Wydział TiR, współpracując z *PROT*, wdraża nową specjalność *Kreowanie wizerunku produktu turystycznego*. Ponadto, Wydział nawiązał w bieżącym roku akademickim współpracę z *Akademiką Rainbow Tours* w celu przygotowania i realizacji kształcenia dualnego dla animatorów czasu wolnego i rezydentów w obiektach



hotelarskich, a w przyszłym roku akademickim zamierza dokonać odniesienia kompetencji, zdobywanych przez studentów w obszarze turystyki, do *Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Turystyce*. W ramach studiów pierwszego stopnia, kierunek turystyka i rekreacja, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej realizowane są programy ośmiu specjalności: *hotelarstwo; spa&wellness; rekreacja ruchowa-fitness dla kobiet w ciąży i po porodzie; rekreacja ruchowa-kinezygerontoprofilaktyka; rekreacja ruchowa-fitness ćwiczenia siłowe; rekreacja ruchowa-nowoczesne formy gimnastyki; rekreacja ruchowa-żeglarstwo jachtowe; turystyka wodna-żeglarstwo jachtowe*. Specjalności te a w szczególności *rekreacja ruchowa-fitness dla kobiet w ciąży i po porodzie; rekreacja ruchowa-kinezygerontoprofilaktyka* wpisują się w tendencje rozwojowe zachodzące w branży rekreacyjnej. Należy także podkreślić, że studenci kierunku turystyka i rekreacja, specjalność *rekreacja ruchowa i specjalizacja fitness dla kobiet w ciąży i po porodzie*, które realizują program kształcenia oparty na standardzie edukacyjnym przygotowanym w oparciu o pierwszy w świecie międzynarodowy dokument określający wymagania edukacyjne dla instruktorów i trenerów pracujących z kobietami ciężarnymi i po porodzie *EuropeActive Standards for Pregnancy and Postnatal Exercise Specialist*, który powstał pod afiliacją *EuropeActive, the European Health and Fitness Association (EHFA)*, największej międzynarodowej organizacji non-profit reprezentującej sektor prozdrowotnej aktywności fizycznej w Europie. Na uwagę zasługują fakty, z których wynika, że w ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym, studenci aktywnie uczestniczą w organizacji imprez turystycznych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłej części społeczeństwa. W ramach tej działalności studenci przygotowują, między innymi, liczne festyny dla trójmiejskich przedszkoli, szkół, domów dziecka, stowarzyszeń zajmujących się osobami niepełnosprawnymi. Organizują oni także Bale Andrzejkowe, Mikołajkowe, gry miejskie oraz punkt wsparcia dawców komórek macierzystych (DKMS). Zakładana i realizowana na wizytowanym kierunku koncepcja kształcenia uwzględnia ogólnouczelnianą politykę jakości kształcenia, która to polityka kładzie szczególny nacisk na aktywną współpracę, poszczególnych wydziałów, z lokalnymi pracodawcami oraz systematyczną weryfikację i modyfikację programów kształcenia, w celu dostosowywania ich treści do współczesnych wymogów rynku pracy. Opracowana przez dydaktyków wizytowanego kierunku koncepcja kształcenia uwzględnia efekty międzynarodowej współpracy z przedstawicielami europejskiej nauki, czego przykładem są wykorzystywane w programie kształcenia standardy: *Europe Active/EREPS Registration Requirements Profile EQF Level 6 Advanced Health & Exercise Specialist. (2015). EuropeActive, Brussels* oraz *EuropeActive Standards. EQF Level 5. Pregnancy and Postnatal Exercise Specialist. (2016). EuropeActive, Brussels*. Ponadto, Władze Uczelni, Wydziału i wizytowanego kierunku dbają o realizację przez studentów i pracowników różnorodnych działań o charakterze międzynarodowym, między innymi były to imprezy sportowe np. Mistrzostw Świata w Lekkiej Atletyce (2014), Mistrzostw Świata w Piłce Ręcznej (2016). Na wizytowanym kierunku w ramach ogólnouczelnianego programu „Internacjonalizacja Uczelni – Element Programu Rozwojowego AWFIS w Gdańsku” obserwuje się coraz większe zainteresowanie społeczności akademickiej wyjazdami w ramach programu ERASMUS+. Studenci mają możliwość wyjazdu do 17. uniwersytetów, a pracownicy do 38. uczelni. Władze Wydziału planują: aktywizację umiędzynarodowienia wyników prowadzonych badań; opracowanie i wdrożenie wydziałowej polityki marketingowej na rynku zagranicznym; przygotowanie własnej strony internetowej w pełnej wersji anglojęzycznej; zakup anglojęzycznej literatury do każdego przedmiotu; szkolenie pracowników mających kontakt ze studentem (dziekanat, sekretariaty, portiernia etc.) z zakresu komunikacji w języku angielskim.

## **1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów**

Na wizytowanym kierunku w Wydziale Turystyki i Rekreacji prowadzone są liczne projekty badawcze, realizowane przez pracowników naukowych wraz z grupami studentów skupionych w kołach naukowych lub w grupach seminaryjnych. W programie „Optymalizacja treningu zdrowotnego o różnym charakterze wysiłku ludzi w różnym wieku” organizowane są zajęcia Nordic Walking oraz marsze na orientację, z jednoczesnym monitorowaniem zmian sprawności i wydolności rekreacyjnie trenujących osób. Podobną strukturę (projekty zajęć i prowadzenie m.in. przez studentów) mają programy „Trening fitness osób w różnym wieku jako czynnik poprawy jakości życia” oraz „Efektywność Iyengar Jogi i Vinyasa Power Jogi w odniesieniu do wybranych komponentów sprawności fizycznej kobiet w wieku 45-59 lat”. Realizacja tych programów zakłada udział studentów w specjalistycznych zajęciach umożliwiających nabycie umiejętności zawodowych.

Przykładem wykorzystania projektów badawczych dla lokalnych celów społecznych jest projekt „Geograficzne uwarunkowania budowy kapitału społecznego, jako etapu realizacji imprez masowych. Przykład wybranych powiatów ziemskich Polski wschodniej”, którego realizacja stwarza studentom możliwości rozwijania kompetencji społecznych.

### **1.3. Efekty kształcenia**

Opis zakładanych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów, pierwszego stopnia, profil praktyczny, został zatwierdzony *Uchwałą Nr 7 Senatu AWFis z dnia 22 kwietnia 2012 r.* Opis ten zawiera 23 efekty kształcenia w zakresie wiedzy, 20 efektów w zakresie umiejętności oraz 12 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Całość zestawionych do realizacji efektów kształcenia obejmuje dwa obszary wiedzy. Pierwszym jest obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej z dziedziną nauk o kulturze fizycznej (55% ogółu przyjętych efektów kształcenia), a drugim jest obszar nauk społecznych, z dziedzinami :nauk społecznych i dyscypliną psychologia; nauk ekonomicznych, z dyscyplinami ekonomia i nauki o zarządzaniu oraz nauk prawnych i dyscypliną prawo (45% ogółu przyjętych efektów kształcenia). Zestawione do realizacji efekty kształcenia łącznie wyposażają absolwenta w kwalifikacje i kompetencje, pozwalające z jednej strony zaspokajać psychofizyczne potrzeby człowieka w zakresie turystycznym oraz rekreacyjnym, a z drugiej strony stanowiące podstawę sprawnego funkcjonowania pracownika na rynku pracy w znaczącej we współczesnym społeczeństwie gałęzi gospodarki. Przyjęte do osiągnięcia przez studentów efekty zostały sformułowane w sposób zrozumiały i mierzalny, z możliwością ich weryfikacji w formie wskazanej w kartach poszczególnych przedmiotów. Efekty kształcenia z kategorii wiedzy stanowią teoretyczną podstawę do pełnienia podstawowych zadań zawodowych w turystyce i rekreacji, a efekty z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych (łącznie 32 efekty kształcenia) podkreślając praktyczny profil studiów, gwarantując kwalifikacje i kompetencje do prowadzenia działalności zawodowej w sektorze turystycznym i/lub rekreacyjnym. Szczegółowa analiza efektów przedmiotowych wskazuje na ich prawidłowe zestawienie oraz na zgodność ich treści z efektami kierunkowymi, a te z kolei są spójne w swoich treściach z wybranymi efektami obszarowymi, które zostały zaprezentowane w załącznikach nr 2 i 6 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. W 2015 roku Uczelnia wraz z Wydziałem TiR dokonały zmian aktualizacyjnych w zakładanych efektach kształcenia, bez zmian w ich liczbie i merytorycznych treściach. Wprowadzone zmiany miały charakter kosmetyczny, uwzględniający przede wszystkim zmieniającą się nomenklaturę i korekty techniczne. Zakładane do realizacji i osiągnięcia, na ocenianym kierunku studiów, efekty kształcenia podkreślają prozdrowotną funkcję aktywności fizycznej, realizowanej poprzez różne formy turystyki aktywnej i rekreacji ruchowej. Władze Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, zakładając możliwość migracji absolwentów i transfer ich osiągnięć na zagranicznym rynku pracy zadbały o spójność opisu efektów kształcenia z międzynarodowymi standardami edukacyjnymi. Ponadto, Wydział przygotowując opis

zakładanych efektów wykorzystał opinie ekspertów-praktyków z branżowych organizacji, w tym z *Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej* (PROT) i *Polskiej Izby Turystyki* (PIT). Charakteryzując przyjęte do realizacji i osiągnięcia zakładane efekty kształcenia należy podkreślić, że mają one swoje rozwinięcie w modułowych lub przedmiotowych efektach kształcenia, obejmując obszar prozdrowotny osobowości psychofizycznej człowieka np. efekty K\_W01 - K\_W05, K\_U01, K\_U20, K\_K02, K\_K08, K\_K12 lub obszar prawnej, ekonomicznej i społecznej działalności człowieka w zakresie turystyki i rekreacji np. efekty K\_W15, K\_U06, K\_U08, K\_U09, K\_U12, K\_U13, K\_U19, K\_U05, K\_U10, jednocześnie podkreślając praktyczny profil ocenianego kierunku, szczególnie efekty KU\_01 - KU\_08, KU\_010 - KU\_14 oraz KK\_01 - KK\_03 i KK\_05 - KK\_07. Ponadto, oceniany opis zakładanych efektów kształcenia obejmuje aspekty związane z komunikacją w języku obcym np. efekt K\_U19, oraz związane z samokształceniem przez całe życie np. efekt K\_K01, z etyką np. efekty K\_K03, K\_K10 i kompetencjami społecznymi np. efekty K\_K04 - K\_K06, K\_K11. Zakładając oczekiwania absolwentów i możliwość transferu ich osiągnięć na zagranicznym rynku pracy Władze Wydziału, w zakresie języka obcego, wprowadziły efekty kształcenia umożliwiające osiągnięcie poziomu B1-B2 (270 godzin pracy studenta, w tym 118 godzin zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim na studiach stacjonarnych i 263 godziny w tym 72 godziny w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim na studiach niestacjonarnych, na łączną sumę 9 pkt. ECTS). W opinii studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA jest to liczba godzin, która nie wystarcza do swobodnego komunikowania się w języku obcym.

Przyjęte do realizacji efekty kształcenia na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej są tożsame i właściwe dla zakresu działalności zawodowej odpowiadającej ocenianemu kierunkowi. Dodatkowo trzeba podkreślić, że są one możliwe do osiągnięcia przez studentów na zajęciach praktycznych w Uczelni i na praktykach zawodowych proponowanych przez Władze Wydziału. Należy także zaznaczyć, że Wydział zamierza nadal modyfikować opis zakładanych efektów kształcenia, a kolejne zmiany są przewidziane w roku akademickim 2017-2018. Zmiany te mają uwzględniać potrzeby rynku pracy, dobre praktyki stosowane przy tworzeniu opisów kwalifikacji, w tym kwalifikacji cząstkowych oraz zmieniające się wymagania formalne w polskim systemie edukacji, w tym nowe brzmienie *Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* oraz założenia *Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji*.

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Koncepcja kształcenia realizowana na kierunku turystyka i rekreacja na Wydziale Turystyki i Rekreacji AWF i S w Gdańsku i plany jej rozwoju, oparte na wzorcach krajowych i międzynarodowych, mają związek ze strategią oraz misją rozwoju Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Cele strategii Wydziału odpowiadają ogólnie przyjętej w Akademii polityce jakości, i uwzględniając rozwój nauki, są zorientowane na oczekiwania współczesnego rynku pracy i lokalnego środowiska społeczno-gospodarczego. Wydział prowadzący oceniany kierunek systematycznie monitoruje rynek pracy, w zakresie oczekiwań podmiotów turystycznych i rekreacyjnych. Przyjęte przez Wydział zakładane efekty kształcenia po przejrzeniu i zrozumieniu opisują oceniany kierunek studiów, w tym przewidziane programem moduły specjalnościowe i specjalizacyjne. Założone do realizacji i osiągnięcia efekty są możliwe do weryfikacji i gwarantują zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, oczekiwanych na rynku pracy, w tym zakładane dla procesu dyplomowania oraz umiejętności praktycznego działania w warunkach odpowiadających przyszłej pracy zawodowej.

#### **Zalecenia**

- kontynuować prace przygotowawcze do realizacji kształcenia dualnego dla animatorów czasu wolnego i rezydentów w obiektach hotelarskich;
- uruchomić procedury zmierzające w założeniu do odniesienia kwalifikacji i kompetencji, zdobywanych przez studentów w obszarze turystyki, do *Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Turystyce*.

## **Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia**

### **2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

Zaprezentowane do analizy ZO PKA programy kształcenia, w ramach studiów pierwszego stopnia, profil praktyczny, prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, są zgodne z *Załącznikami nr 1 i nr 2 do Uchwały nr 1 Rady Wydziału TiR z dnia 29.06.2016 roku*. Program studiów stacjonarnych zakłada kształcenie w okresie sześciu semestrów, w czasie 1516 godzin modułów/zajęć obligatoryjnych i około 700 godzin modułów/zajęć fakultatywnych, na łączną sumę przypisanych im co najmniej 180 pkt. ECTS. Program studiów niestacjonarnych zakłada również kształcenie w okresie sześciu semestrów, ale w czasie 1003 godzin modułów/zajęć obligatoryjnych i około 500 godzin modułów/zajęć fakultatywnych, na łączną sumę przypisanych im co najmniej 180 pkt. ECTS. Zaprezentowane programy kształcenia zawierają moduł przedmiotów podstawowych (32 pkt. ECTS), moduł przedmiotów kierunkowych (36 pkt. ECTS), moduł przedmiotów uzupełniających (57 pkt. ECTS), moduł przedmiotów do wyboru (29 pkt. ECTS), moduły przedmiotów specjalnościowych do wyboru (15 pkt. ECTS) wraz z modułem praktyk (8 pkt. ECTS). Programy te uwzględniają właściwą liczbę pkt. ECTS (ponad 50% ) przeznaczonych na realizację modułów, przedmiotów i zajęć praktycznych (129 pkt. ECTS), które w każdym przypadku są realizowane w warunkach właściwych dla specyfiki studiowanego kierunku turystyki i/lub rekreacji. Tak zaplanowany w planie studiów czas pracy w bezpośrednim kontakcie studenta z nauczycielem akademickim i przy własnym wkładzie pracy studenta umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wyjątek może stanowić jedynie realizacja modułu praktyk zawodowych, na który przeznaczono tylko 240 godzin, przypisując mu 8 pkt. ECTS. Aktualnie na ocenianym kierunku, w ramach obu realizowanych programów studiów, studenci mogą uzyskiwać kwalifikacje zawodowe w specjalnościach: gospodarowanie w turystyce (tylko forma stacjonarna); hotelarstwo; turystyka kulturowa; spa&wellness; rekreacja ruchowa ze specjalizacjami: fitness – ćwiczenia siłowe; fitness – nowoczesne formy gimnastyki; fitness dla kobiet w ciąży i po porodzie; kinezygerontoprofilaktyka; tenis; oraz turystyka wodna - żeglarstwo jachtowe i deskowe. Treści zaplanowanych modułów/zajęć są spójne z kierunkowymi efektami kształcenia (np. *budowa, funkcjonowanie i czynności organizmu ludzkiego oraz podstawowe procesy zachodzące w organizmie człowieka w ontogenezie, ocena rozwoju fizycznego oraz podstawowych komponentów sprawności fizycznej* - wiążą się z kierunkowymi efektami KW\_01, KW\_02; *zarządzanie finansami, ocena źródeł finansowania, planowanie procesu finansowania w przedsiębiorstwie* - wiążą się z kierunkowymi efektami KU\_06, KU\_09, KU\_12; *ocenianie poziom standardów hotelowych, jakość wykonywanych zadań wobec gości niekonwencjonalnych, konstruowanie efektywnej struktury organizacyjnej dla określonego typu hotelu* wiążą się z efektami kierunkowymi KU\_13, KU\_17; *diagnoza i dobór zabiegów do potrzeb osób w różnym wieku i w różnych potrzebach*, realizacja masażu z zastosowaniem odpowiednich przyborów, akcesoriów oraz produktów - wiążą się z efektami kierunkowymi KU\_01, KU\_07 etc.), i tym samym odnoszą się do wskazanych obszarów kształcenia, umożliwiając studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Analizowane programy studiów, w tym sylabusy przedmiotów, zostały przygotowane w sposób racjonalny, obejmujący istotne dla studiowanych obszarów wiedzy treści kształcenia, w tym treści związane z praktykami zawodowymi i językiem obcym, które łącznie wiążą się z kierunkiem studiów oraz zakresem działalności zawodowej. Program studiów stacjonarnych został zaprojektowany w formie semestrów liczących od 14. do 15. tygodni zajęć, a studiów niestacjonarnych w formie kilkunastodniowych zjazdów raz na semestr, z ewentualnymi dodatkowymi sesjami weekendowymi, które w założeniu mają na celu uzupełnienie treści zajęć niezrealizowanych w czasie zjazdów. Takie rozwiązanie jest akceptowane przez studentów i sprzyja przede wszystkim tym, którzy mieszkają daleko od Gdańska. Przyjęte do realizacji programy kształcenia, w tym plany studiów, charakteryzują się na pierwszych semestrach studiów przewagą modułów/zajęć obligatoryjnych, które zawierają ogólne treści z wybranych obszarów turystyki i rekreacji. W kolejnych semestrach programu kształcenia treści te są uszczegóławiane, przyjmując coraz bardziej praktyczny charakter i determinując studentów do coraz większej samodzielności w realizacji procesu kształcenia. W analizowanych programach stwierdza się właściwy stosunek między wykładami, ćwiczeniami teoretycznymi i zajęciami praktycznymi oraz sprawnościowymi. Poszczególne zajęcia objęte planem studiów odbywają się w grupach o liczebności 18 - 20 studentów, ustalonej wg *Zarządzenia nr 22/2016 Rektora AWFIS z dnia 12 lipca 2016 roku*. Jeżeli realizowane na kierunku zajęcia nie są ujęte w ww. zarządzeniu to liczebność grup wynosi od 36.-40. osób, a grupy specjalnościowe mogą być realizowane w grupach co najmniej 12. osobowych. Tak przyjęte na kierunku liczebności grup umożliwiają realizację i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W zaprezentowanych programach studiów dominują metody kształcenia oparte na praktycznym działaniu studentów, w tym realizowanym w warunkach symulowanych (np. animacja czasu wolnego) lub w warunkach naturalnych usług turystycznych oraz rekreacyjnych (np. organizacja festynu dla niepełnosprawnych). Studenci mogą także zweryfikować w praktyce, na zajęciach specjalnościowych np. z turystyki aktywnej, wiedzę dotyczącą organizacji i przeprowadzania różnych form turystyki kwalifikowanej, a na zajęciach z ćwiczeń terenowych, prowadzonych metodą obserwacji, zasady funkcjonowania sektora turystyczno-rekreacyjnego (np. podczas rejsu po morzu obserwują, jak realizowane są czynności rekreacyjno-sportowe na promie, i jak przewodnik turystyczny przekazuje istotne informacje). W trakcie realizacji różnych ćwiczeń praktycznych stosowana jest metoda projektów, która prowadzona w formie zespołowej pozwala zweryfikować i ocenić zakładane do osiągnięcia kompetencje społeczne studentów (współpraca w grupie, przedsiębiorczość i kreatywność, szacunek do klienta etc.). Podczas ćwiczeń teoretycznych, stosowany jest klasyczny wykład i instruktaż, oraz metody aktywizujące, typu dyskusja lub burza mózgów. Należy jednak zaznaczyć, że studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA zgłaszali krytyczne uwagi dotyczące zwiększonych wymagań w zakresie przedmiotów kierunkowych w stosunku do przedmiotów specjalnościowych. W ich opinii przedmioty specjalnościowe powinny być objęte większymi wymaganiami, ponieważ to one bezpośrednio wiążą się z zawodem, który chcieliby wykonywać w przyszłości. W opinii ZO PKA, dla zdecydowanej większości studentów, proces realizacji zaplanowanych treści przedmiotowych jest przemyślany oraz racjonalny i pozwala osiągnąć zakładane efekty kształcenia, w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Niemniej jednak w procesie tym, u niewielkiej grupy studiujących, mogą wystąpić problemy, trudności i bariery, szczególnie w zakresie osiągania efektów kształcenia realizowanych podczas praktyk zawodowych, których można byłoby uniknąć, gdyby czas trwania tych praktyk byłby dłuższy.

Wydział, wykorzystując różne formy analizy współczesnego rynku pracy, przykładą dużą wagę do kształtowania wśród studentów kompetencji miękkich, w tym komunikatywności, kreatywności, umiejętności rozwiązywania typowych problemów zawodowych. Wyrazem tak plastycznej reakcji na oczekiwania potencjalnego klienta jest projekt wprowadzenia tych

kompetencji od nowego cyklu kształcenia, który będzie obowiązywał od 2017 roku, między innymi w przedmiotach komunikacja interpersonalna oraz trening interpersonalny.

Analizowane programy kształcenia uwzględniają, w toku studiów, pomoc nauczycieli akademickich studentom przeciętnym, która jest zgodną z ich oczekiwaniami, oraz pomoc studentom o niepełnej sprawności, która jest adekwatna do ich dysfunkcji. Aktualnie na kierunku studiuje 11 studentów z orzeczoną niepełną sprawnością. W indywidualnych przypadkach, wśród tych studentów, treści przedmiotowe są modyfikowane, ale z zachowaniem możliwości osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Studenci o ponadprzeciętnym poziomie predyspozycji mogą realizować indywidualne programy kształcenia, które są właściwie dostosowane do ich potrzeb. Praktyczny profil ocenianego kierunku podkreślają także realizowane w toku studiów wdrożeniowe i specjalistyczne praktyki zawodowe. W ramach tych praktyk studenci odbywają zajęcia w obiektach hotelarskich, biurach podróży, ośrodkach sportowo-rekreacyjnych, fitness klubach, centrach spa&wellness i innych. Organizacja tych zajęć jest zgodna z programem studiów i Regulaminem studenckich praktyk zawodowych, przyjętym *Uchwałą Nr 1 RW z dnia 15.04.2015 roku*. Praktyki te są realizowane poza murami Uczelni, w łącznym wymiarze 240 godzin, mając za cel zweryfikować oraz ugruntować u studentów efekty kształcenia osiągnane w toku studiów, wyposażyć studentów w kompetencje zawodowe, zapoznać ich z branżowym rynkiem pracy oraz ułatwić im nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi pracodawcami. Na uwagę i podkreślenie zasługuje krótki czas realizacji tych praktyk. Według ZO PKA sumaryczny wymiar tych praktyk, który byłby realizowany w granicach około 480 godzin przez okres 3. miesiący z pewnością w pełni umożliwiłby osiągnięcie pożądanego poziomu zakładanych efektów kształcenia w zakresie: praktyki wdrożeniowej (K\_W015, K\_U13, K\_K10); i specjalistycznej (K\_W20, K\_U12, K\_K07, K\_K05). Dodatkowo, analizując dokumentacje praktyk zawodowych stwierdzono w wielu przypadkach, że brak jest stosownych umów Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi, którzy stanowią potencjalne i strategiczne zaplecze dla kierunku studiów o praktycznym profilu.

W opinii ZO PKA, zaprojektowane przez Władze Wydziału, czas i nakład pracy studenta w poszczególnych modułach określone liczbą punktów ECTS, stanowią podstawę do osiągnięcia wszystkich przedmiotowych oraz kierunkowych efektów kształcenia, z wyjątkiem efektów zakładanych do realizacji w ramach praktyk zawodowych. Na ocenianym kierunku studiów nie jest prowadzone kształcenie na odległość.

## **2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia**

Regulamin studiów zatwierdzony *Uchwałą Nr 8 Senatu AWF i S z dnia 27.04.2016 roku* w sposób ogólny określa system sprawdzania i oceniania studentów. Szczegółowy zakres wymagań z poszczególnych modułów, przedmiotów lub zajęć określa nauczyciel akademicki, który zgodnie z ogólnouczelnianą zasadą podaje je do wiadomości studentów w sylabusach oraz na zajęciach w pierwszym tygodniu rozpoczęcia semestru lub w dniu rozpoczęcia zajęć. Treści sylabusów dostępne są na stronie internetowej Wydziału. Zawarte w nich efekty kształcenia i stosowane na zajęciach metody osiągania tych efektów oraz metody ich weryfikacji są zróżnicowane i adekwatne do specyfiki modułu, przedmiotu lub zajęć. Pracownicy ocenianego kierunku starają się, aby weryfikacja kompetencji zawodowych swoistych dla sektora turystyki i rekreacji przebiegała w warunkach zbliżonych do naturalnego środowiska działalności zawodowej. Weryfikacja tych efektów realizowana jest prawidłowo na zasadzie oceny eksperckiej lub oceny jakości wykonanych projektów w zespołach. Przykładowo weryfikacja treści i efektów kształcenia z przedmiotów: ekonomia - polega na teoretycznej analizie aktualnych procesów ekonomicznych; podstawy prawa - opiera się na analizie przypadków indywidualnych tzw. kazusów prawnych; różne formy rekreacji ruchowej - dotyczy oceny opracowanych konspektów zajęć dla odmiennych form aktywności fizycznej; język obcy - polega na ocenie wypowiedzi ustnej, udziału w dyskusji, umiejętności

korzystania z literatury, sprawnej komunikacji z symulowanym klientem; oraz w zakresie dyplomowania - na ocenie pracy licencjackiej przygotowanej w oparciu o aktualną problematykę z obszaru turystyki i rekreacji oraz wypowiedzi ustnej podczas egzaminu dyplomowego. Analiza wybranych prac etapowych, z różnych przedmiotów objętych planem studiów, pozwoliła stwierdzić, że weryfikacja zakładanych do osiągnięcia efektów kształcenia przebiegała zgodnie z procedurą zaplanowaną w sylabusach. Analogicznie realizowana była weryfikacja efektów kształcenia w zakresie dyplomowania. Dyplomant podlega ocenie ze strony promotora i recenzenta, oraz zostaje oceniany w trakcie egzaminu dyplomowego przez Komisję egzaminacyjną. Szczególne znaczenie w ocenie studentów ma weryfikacja efektów osiąganych w czasie praktyk zawodowych oraz zajęć praktycznych. Studenci mają możliwość odbycia praktyk na zasadzie wyboru, spośród kilkuset (około 800) podmiotów, z którymi uczelnia podpisała porozumienia, między innymi w obiektach hotelarskich, biurach podróży, ośrodkach sportowo-rekreacyjnych, fitness klubach, centrach spa&wellness i innych. W większości przypadków studenci samodzielnie znajdują sobie miejsce praktyki, które może znajdować się na terenie całego kraju oraz poza jego granicami. Najczęściej są to miejsca w szeroko rozumianym obszarze branży turystycznej i rekreacyjnej, które wymagają wykonywania specjalistycznych czynności zawodowych realizowanych przez: touroperatorów, agencje turystyczne, biura podróży, punkty informacji turystycznej, instytucje państwowe i samorządowe oraz organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z turystyką, pracowników hoteli, ośrodki wczasowe lub wypoczynkowe i inne podmioty zbiorowego zakwaterowania, restauracje oraz punkty gastronomiczne, kluby rekreacyjne, ośrodki sportowe, pensjonaty opiekuńcze dla osób starszych, ośrodki rewitalizacji, domy kultury, placówki dydaktyczno-szkoleniowe kształcące w kierunku turystyka i rekreacja etc. Analiza dokumentacji praktyk oraz wnioski płynące z rozmowy z Pełnomocnikiem ds. praktyk zawodowych na ocenianym kierunku wykazały, że w wielu przypadkach brak jest podpisanych umów z interesariuszami zewnętrznymi, którzy oferują potencjalne miejsca praktyk. Wynika to z faktu, że studenci chcą realizować praktyki w wybranych przez siebie miejscach, które są inne niż Uczelnia im proponuje. Należy podkreślić, że studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA posiadali szczegółową wiedzę na temat realizacji i weryfikacji osiąganych efektów kształcenia z praktyk zawodowych. Z opinii formułowanych przez nich wynikało, że mogą oni, w sytuacjach problemowych, zawsze liczyć na pomoc Pełnomocnika ds. praktyk zawodowych. Z ich wypowiedzi wynikało także, co ZO PKA uważa za formalny błąd organizacyjny, że nie posiadają wiedzy na temat postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych ze sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia. Nie znali oni systemowych rozwiązań funkcjonujących w Uczelni i nie potrafili opisać sposobów zapobiegania i reagowania na sytuacje związane ze ściąganiem czy plagiaryzmem. Uogólniając można stwierdzić, że polityka zapewniania wysokiej jakości kształcenia oraz weryfikacji w zakresie osiągania efektów kształcenia i skuteczności stosowanych metod kształcenia w ocenianym Wydziale jest przemyślana i racjonalna, czego przykładem jest systematycznie wykorzystywany - przez akademików - do autoweryfikacji, Formularz weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia. Akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku są zobowiązani do przygotowywania sprawozdań z realizowanych działań dydaktycznych w postaci statystyk ocen po każdym semestrze, które muszą być uzasadnione odpowiednim komentarzem. Władze Wydziału przywiązują szczególną uwagę do sprawozdań w zakresie przedmiotów zawodowych, w których nauczyciel akademicki zobowiązany jest do uzasadnienia przyznawanych ocen. Oceny prac etapowych i pracy dyplomowej są prezentowane studentom bezpośrednio po ich uzyskaniu, w przypadku wypowiedzi ustnych oraz do siedmiu dni w przypadku prac pisemnych, co jest standardem w przekazywaniu studentom informacji zwrotnej w zakresie stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia. W procesie weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, i ich ewentualnej modyfikacji, Uczelnia i

Wydział wykorzystują wyniki analizy ankiet studentów dotyczących czasu przeznaczonego na realizację treści programowych, czasu przeznaczonego na realizację kolokwium lub egzaminów, które weryfikują poziom osiągniętych efektów kształcenia oraz wyniki analiz losów absolwentów i projektów realizowanych przez Akademickie Centrum Karier.

### **2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się**

Ogólny opis postępowania rekrutacyjnego na kierunek turystyka i rekreacja określany jest każdego roku *Uchwałą Senatu AWF i S w Gdańsku*. Szczegółowy zakres wymogów rekrutacyjnych prezentowany jest cyklicznie w *Informatorze AWF i S w Gdańsku dla kandydatów na studia*, oraz dostępny jest w zakładce *Rekrutacja*, na stronie internetowej uczelni. Postępowanie kwalifikacyjne kandydatów na kierunek turystyka i rekreacja, studia I stopnia, profil praktyczny, obejmuje: ocenę stanu zdrowia; konkurs świadectw dojrzałości; ocenę z języka polskiego; ocenę z języka obcego oraz ocenę wybranego przez kandydata przedmiotu maturalnego. Ponadto, od kandydata wymagana jest umiejętność pływania. Stan zdrowia kandydata oceniany jest na podstawie przedłożonego zaświadczenia lekarskiego wydanego przez lekarza medycyny pracy, zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1144)*. Dodatkowo, należy zaznaczyć, że w AWF i S na kierunek turystyka i rekreacja możliwa jest rekrutacja na zasadach potwierdzania efektów uczenia się, którą reguluje stosowny regulamin zamieszczony na stronie Uczelni. Regulamin ten jest czytelny i w zrozumiały sposób wyjaśnia kandydatom reguły rekrutacyjne wg zasad potwierdzania efektów uczenia się. Wprowadzenie tego regulaminu i tym samym modernizacja zasad rekrutacji wskazuje na aktualizację tego systemu i skuteczność działań mających na celu doskonalenie zasad tego rekrutacji.

Poddając ocenie procedury zaliczania etapów studiów, i tym samym efektów kształcenia, gromadzonych w toku studiów, ZO PKA nie stwierdził występowania stosownych zasad i wytycznych (np. w Regulaminie studiów), które byłyby zgodne z *Rozporządzeniem MNiSW z dnia 14 września 2011 roku w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta*. Wytyczne i zasady tego rodzaju powinny informować studentów o możliwości identyfikacji efektów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym, oraz ich adekwatności do efektów kształcenia zakładanych dla kierunku turystyka i rekreacja, uzyskiwanych w sytuacjach, gdy studenci ocenianego kierunku odbywali część programu studiów w innej uczelni wyższej w kraju lub za granicą. Brak tego typu zasad i wytycznych, w realizowanym procesie kształcenia, jest argumentem obniżającym prestiż Wydziału, który prowadzi oceniany kierunek studiów - *notabene* - na wysokim poziomie. Na ocenianym kierunku studiów istotna jest także jakość, realizowanych przez studentów, prac dyplomowych. Szczegółowe zasady i tryb dyplomowania określa *Regulamin studiów AWF i S w Gdańsku*. Władze wydziału wspierając studentów w tym procesie, zamieściły na stronie Wydziału, w zakładce *Praca dyplomowa*, informator wspierający proces dyplomowania, a także różne wzorce prac licencjackich. Ponadto, w odrębnym dokumencie, studenci mają dostęp i możliwość wyboru aktualnie realizowanej problematyki badawczej w Wydziale i tematyki prac dyplomowych, z którą mogą zapoznać się przed wyborem problemu badawczego, i opiekuna swojej pracy.

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

O przyznaniu oceny zadowalającej w ramach kryterium 2 zdecydowały następujące przesłanki:

1. zbyt krótki wymiar realizowanych praktyk zawodowych;
2. brak podpisanych umów z interesariuszami zewnętrznymi, w zakresie praktyk zawodowych;
3. brak stosownych informacji i ich upowszechnienia wśród studentów na temat postępowanie w sytuacjach konfliktowych, wynikających z naruszania zasad etyki związanych ze ściąganiem lub plagiatyzmem;



4. brak zasad informujących studentów o procedurze potwierdzania efektów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym.

Uogólniając należy stwierdzić, że wdrożone do realizacji na kierunku turystyka i rekreacja, na pierwszym stopniu studiów, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, programy studiów, w tym plany studiów uwzględniają zakładane efekty kształcenia i przygotowują studenta do wykonywania zawodu w obszarze szeroko rozumianej turystyki i rekreacji. Analizowane programy studiów umożliwiają studentom, w ramach zaplanowanych zajęć, przedmiotów i modułów, osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia, w tym dotyczące przedmiotów humanistycznych lub społecznych, języka obcego, technologii informacyjnej. Wyjątek stanowi tylko zakres wykonywanych obowiązków w zakresie praktyk zawodowych, które wg ZO PKA powinny być w każdym przypadku, po formalnym podpisaniu umowy lub porozumienia z interesariuszem zewnętrznym, prowadzone w wymiarze dwukrotnie większym niż są realizowane aktualnie. Czas trwania studiów oraz szacowany nakład pracy studenta zostały prawidłowo określone i stanowią podstawę do uzyskania zakładanego tytułu zawodowego, z zastrzeżeniem, że zbyt krótki czas trwania i realizacji praktyk zawodowych może skutkować nieosiągnięciem zakładanych efektów kształcenia. Przyjęte i realizowane formy prowadzenia zajęć i metody kształcenia są prawidłowe i uwzględniają: współczesne osiągnięcia nauki; inwencję twórczą studentów; indywidualne oczekiwania studentów o ponadprzeciętnym poziomie predyspozycji, zdolności i umiejętności; indywidualne oczekiwania studentów o niepełnej sprawności. Funkcjonujące w Wydziale systemowe metody sprawdzania i oceniania osiąganych przez studenta efektów kształcenia są kompleksowe i opierają się na ocenie: prac etapowych; egzaminacyjnych; praktyk zawodowych; i pracy dyplomowej. Zasady dyplomowania są w sposób prawidłowy regulowane przez Regulamin studiów i stosowne uchwały Rady Wydziału. Studenci ocenianego kierunku nie posiadają stosownej wiedzy na temat postępowania w przypadkach konfliktowych, wynikających z naruszania zasad etyki związanych ze ściąganiem lub plagiatyzmem. Rekrutacja kandydatów na kierunek turystyka i rekreacja, studia I stopnia, jest przejrzysta i zgodna z oczekiwaniami, jakie powinien spełniać kandydat na tego typu kierunek i poziom studiów. W Uczelni przyjęto systemowo zasady potwierdzania efektów uczenia się, uzyskane poza systemem studiów, ale wg ZO PKA na ocenianym kierunku i Wydziale, nie zostały wprowadzone czytelne oraz przejrzyste zasady zaliczania kolejnych etapów studiów, zasady uznawania efektów i okresów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym. ZO PKA uważa ten fakt za uchybienie formalne, ograniczające prawa studentów.

### **Zalecenia**

- zwiększyć liczbę godzin praktyk zawodowych, wdrożeniowych i specjalistycznych, do wymiaru 3. miesięcy, tj. około 480 godzin w cyklu kształcenia;
- zawierać stosowne umowy ze wszystkimi instytucjami, w których studenci odbywają praktyki zawodowe;
- w umowach, jakie zawiera Uczelnia z interesariuszami zewnętrznymi, w ramach praktyk zawodowych, ująć zapis pozwalający opiekunowi praktyk z ramienia Uczelni kontrolować i hospitować pracę studenta na praktyce w danej placówce;
- podjąć działania upowszechniające postępowanie w sytuacjach konfliktowych, wynikających z naruszania zasad etyki związanych ze ściąganiem lub plagiatyzmem;
- wprowadzić przejrzyste i czytelne zasady potwierdzania efektów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, które powinny być podane do publicznej wiadomości, na stronie www. Uczelni i/lub Wydziału.

### **Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

Działania systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia zostały sformułowane w Uczelnianym

Systemie Doskonalenia Jakości Kształcenia, który na poziomie wydziału realizowany jest przez Wydziałową Komisję ds. Jakości i Programów Kształcenia (WKJPK). Tworzą ją nauczyciele akademicki, przedstawiciele studentów, absolwentów i pracodawców. Do zadań komisji należy stałe monitorowanie procesu kształcenia obejmującego m.in.: analizę zgodności kart przedmiotów dla poszczególnych zajęć z programem kształcenia oraz zakładanymi efektami kształcenia, analizę metod i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studenta, ocenę jakości zajęć dydaktycznych i ocenę nauczycieli akademickich przez studentów.

Do źródeł danych wykorzystywanych przy projektowaniu efektów kształcenia należą wypracowane na podstawie opinii nauczycieli akademickich, studentów, wyników ankietyzacji zajęć dydaktycznych oraz analizy sylabusów propozycje zmian opracowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości i Programów Kształcenia. Przedstawiciele nauczycieli akademickich i Władz Wydziału zaangażowani w proces projektowania efektów kształcenia oraz prace nad wykorzystaniem europejskich standardów zawodowych w uzyskiwaniu i potwierdzaniu kwalifikacji, brali udział w polskich i europejskich projektach naukowych, co pozwoliło im na przeniesienie wypracowanych rozwiązań na proces kształcenia realizowany na Wydziale Turystyki i Rekreacji (np. projekt systemowy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców; zaangażowanie w prace Professional Standards Committee of EuropeActive nad europejskimi standardami edukacyjnymi dla specjalistów prozdrowotnej aktywności fizycznej; ogólnopolski projekt Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Sporcie, koordynowany przez Instytut Sportu w Warszawie). Do źródeł informacji uwzględnianych w projektowaniu programu kształcenia należą również wyniki prac rozwojowych oraz międzynarodowej współpracy z podmiotami edukacyjnymi, badawczymi i gospodarczymi, czego przykładem jest realizowanie specjalności instruktorskiej w fitnessie dla kobiet w ciąży i po porodzie zgodnie z europejskim standardem EuropeActive Standards for Pregnancy and Postnatal Exercise Specialist (2016).

Ponadto przy projektowaniu programu kształcenia analizie poddawane są opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych (m.in. przedsiębiorstwa turystyczne, kluby fitness, centra rekreacyjne, sanatoria, hotele, gospodarstwa agroturystyczne). W celu usystematyzowania współpracy z przedstawicielami różnych podsektorów turystyki i rekreacji oraz oceny zewnętrznej efektywności kształcenia, w 2016 r. zdecydowano o powołaniu wydziałowej komisji ds. kontaktów z pracodawcami. Współpraca z pracodawcami w definiowaniu efektów kształcenia realizowana jest w formie spotkań nauczyciela prowadzącego dany przedmiot specjalizacyjny z przedstawicielem podmiotu z danej branży. Spotkanie z odpowiednim pracodawcą odbywa się co najmniej 1 raz w cyklu kształcenia. Wypełnione podczas spotkań ankiety wraz z notatkami z ich przebiegu stanowią dokumentację dla systemu doskonalenia jakości kształcenia kadr rekreacji ruchowej. Obecnie prowadzone są analizy dotyczące efektywności wspomnianych spotkań oraz możliwości zastąpienia ich bezpośrednią rozmową, pomijając konieczność wypełniania formularza ankiety. W pracach przy projektowaniu efektów kształcenia wykorzystano również wyniki projektu realizowanego przez ACK (Akademickie Centrum Karier), którego efektem było wypracowanie zmian w programach i

procesie kształcenia m.in. modyfikacja sylabusów dla specjalizacji instruktorskich i trenerskich w rekreacji ruchowej, wprowadzenie badania oczekiwań i opinii studentów odnośnie efektów kształcenia i koncepcji edukacyjnej dla specjalizacji instruktorskich/trenerskich w rekreacji ruchowej.

Głos studentów uwzględniany jest dzięki ich uczestnictwu w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości i Programów Kształcenia. Wśród studentów ocenianego kierunku studiów prowadzone jest badanie ich oczekiwań i opinii odnośnie opisu efektów kształcenia i realizowanej koncepcji kształcenia. Pozyskiwane tą drogą informacje służą modyfikacjom treści poszczególnych przedmiotów, a także poprawie organizacji procesu kształcenia. W odpowiedzi na potrzeby kandydatów, studentów oraz współpracujących z Wydziałem pracodawców do programu studiów wprowadzono nowe specjalności (np. Trener osobisty, Fitness – nowoczesne formy gimnastyki, Fitness w ciąży i po porodzie, Kinezygerontoprofilaktyka) oraz znacznie zwiększono ofertę przedmiotów do wyboru (np. Aquafitness, Unihokej).

Nauczyciele akademicki na bieżąco mogą zgłaszać do Dziekana Wydziału propozycje zmian służących doskonaleniu kształcenia na kierunku „turystyka i rekreacja” (np. wprowadzenie zajęć Core stability). Obecnie trwają prace nad nowatorską specjalnością Kreowanie wizerunku produktu turystycznego, która będzie realizowane pod patronatem i przy bliskim współudziale PROT-u. W 2017 r. nawiązano współpracę z Akademią Rainbow Tours w celu przygotowania i realizacji kształcenia dualnego dla animatorów czasu wolnego i rezydentów w obiektach hotelarskich.

Podobnie jak przy projektowaniu efektów kształcenia, w bieżącym monitorowaniu, okresowym przeglądzie programu kształcenia oraz w ocenie osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni (w tym studenci i nauczyciele akademicki) i zewnętrzni (pracodawcy, przedstawiciele instytucji przyjmujących studentów na praktyki zawodowe). Zakres kompetencji i obowiązków WKJPK w odniesieniu do monitorowania oraz okresowego przeglądu programu kształcenia, a także oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia obejmuje coroczny przegląd programów kształcenia, planów studiów, analizę dokumentacji z procesu co semestralnej weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, ocenę jakości pracy kadry dydaktycznej poprzez cykliczny przegląd ich dorobku naukowego oraz osiągnięć dydaktycznych, a także przeprowadzanie wśród studentów badań ankietowych dotyczących procesu kształcenia. Odbywa się to zgodnie z obowiązującą na Wydziale procedurą monitorowania i oceny osiąganych przez studentów efektów kształcenia, która dotyczy czynności nauczycieli akademickich, kierowników zakładów oraz prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości i Programów Kształcenia. Kierownik zakładu raz w roku dokonuje przeglądu sylabusów wszystkich przedmiotów pod względem ich zgodności z planami studiów, a ewentualne propozycje zmian w zapisach zgłasza do Wydziałowej Komisji ds. Jakości i Programów Kształcenia.

Do źródeł danych wykorzystywanych w monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia należą dokumenty potwierdzające osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, w tym: protokoły i recenzje egzaminów dyplomowych, prace z egzaminów pisemnych, prace zaliczeniowe. W celu monitorowania i oceny rozwoju studentów analizowane są statystyki kandydatów przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia. Komisja analizuje przedstawione przez kierowników zakładów protokoły sugerowanych zmian w zapisach sylabusów przedmiotowych i w uzasadnionych przypadkach dokonuje korekty w dokumentach. W ramach prowadzonych prac przyjmuje i analizuje pisemne sprawozdania kierowników zakładów oraz analizuje wnioski dotyczące stopnia osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia w poszczególnych zakładach, w tym raport od Pełnomocnika dziekana ds. praktyk zawodowych dotyczący przebiegu i realizacji praktyk oraz weryfikacji osiągania efektów kształcenia. Raz w roku Komisja przygotowuje

raport dotyczący oceny i monitorowania osiągniętych przez studentów Wydziału Turystyki i Rekreacji efektów kształcenia.

Do źródeł danych wykorzystywanych przy modyfikowaniu realizowanych treści kształcenia należą również wyniki prowadzonego wśród firm rekrutujących, zatrudniających oraz oferujących praktyki i staże dla studentów projektu „*Badania zapotrzebowania na kompetencji studentów wśród pracodawców*”. Do opracowanych w jego ramach wniosków należy m.in. brak umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z klientem, słaba znajomość języka angielskiego, brak kreatywności działań. Efektem współpracy z interesariuszami zewnętrznymi są rekomendacje pracodawców ujęte w formie „*Raportu podsumowującego spotkanie z pracodawcą w celu aktualizacji programów nauczania do potrzeb rynku pracy*”. Wśród nich wymienić można: rozszerzenie treści związanych z dietetyką i suplementacją wysiłku fizycznego, uzupełnienie zakresu przedmiotów Fitness i Taniec rekreacyjny o treści związane ze zdrowym stylem życia, w tym prawidłowego odżywiania i nawadniania. W ramach działań służących monitorowaniu programu kształcenia zorganizowano również spotkanie eksperckie nt. zebrania wstępnych wytycznych w zakresie identyfikacji i dokumentowania efektów uczenia się, obejmujących metody i narzędzia funkcjonujące w ramach kształcenia nieformalnego i pozaformalnego. Zgodnie z uchwałą Senatu wśród studentów okresowo przeprowadzana jest ankieta dotycząca jakości prowadzonych zajęć. Właściwym byłoby upowszechnienie informacji dotyczących wykorzystywania wyników ankiet oraz ich wpływu na poprawę jakości kształcenia, bowiem informacja zwrotna dla studentów pozwala na realne zaobserwowanie zmian jakie zachodzą w wyniku wypełniania ankiet.

Na podkreślenie zasługuje autorskie narzędzie wspomagające proces weryfikacji osiągnięć studentów - Formularz weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia w ramach specjalizacji instruktorskiej z rekreacji ruchowej dla poszczególnych specjalności.

Ocena osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia realizowana jest również przy współpracy z akademickim centrum karier (badanie kompetencji studentów w ramach projektu „ACK Staże dla Turystyki”).

W podnoszeniu skuteczności procesu kształcenia na ocenianym kierunku wykorzystywane są analizy losów absolwentów oraz projekty systematycznie prowadzone przez ACK np. Raport dotyczący skuteczności kształcenia praktycznego na I stopniu studiów Wydziału Turystyki i Rekreacji AWF i S Gdańsk, przygotowany w oparciu o wyniki projektu „ACK II – Staże dla Turystyki”, czy Badanie zapotrzebowania na kompetencje studentów wśród pracodawców w roku 2016, w którym wzięły udział 54 firmy z Trójmiasta i okolic posiadające potencjalne miejsca zatrudnienia dla absolwentów uczelni. Szczególną uwagę zwrócono na konieczność kształtowania u studentów tzw. kompetencji miękkich, w tym komunikatywności, kreatywności, umiejętności rozwiązywania typowych problemów zawodowych. Uwzględniono te uwagi wprowadzając do programu kształcenia treści umożliwiające nabywanie kompetencji miękkich między innymi . w przedmiocie Komunikacja interpersonalna oraz w ofercie zajęć przygotowywanej na cykl 2017/2020 Trening interpersonalny.

Pozyskane wyniki monitorowania, okresowego przeglądu programu kształcenia oraz oceny osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia wykorzystuje się - w ramach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia - jako podstawę doskonalenia programu studiów. Potwierdzeniem skuteczności działań w tym zakresie są wymienione w powyższym opisie korekty oraz modyfikacje realizowanych zajęć dydaktycznych.

Studenci uczestniczą w procesie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia poprzez swoich przedstawicieli w organach Uczelni takich jak: Senat, Rada Wydziału, Uczelnianej Komisji ds. Jakości i Programów oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości i Programów.

Członkowie samorządu pozytywnie ocenili współpracę z władzami Uczelni w zakresie dotyczącym zarówno projektowania i zatwierdzania programu kształcenia, jak również we

wszelkich innych kwestiach związanych z doskonaleniem programu. W ich opinii, przekazywane sugestie dotyczące programów studiów oraz wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, mają wpływ na podejmowane decyzje. Ponadto studenci wyrażają opinię na temat procesu kształcenia poprzez anonimowe ankiety dotyczące jakości prowadzonych zajęć, które wypełniają co semestr. Ankieta składa się z czterech części i odnosi się do sylabusu, zajęć oraz sposobu ich prowadzenia, kontaktu z prowadzącymi, jakości organizacji i warunków kształcenia. Ankieta została zbudowana na podstawie pytań zamkniętych, jednokrotnego wyboru, nie posiada w swojej konstrukcji pytań otwartych, w związku z czym studenci nie widzą możliwości wyrażenia swojej opinii w zakresie procesu kształcenia. Studenci nie potrafili również wskazać konkretnych przykładów zmian, które nastąpiły w skutek przeprowadzonego badania, nie wiedzieli także w jaki sposób są wykorzystywane wyniki ankiet.

Informacje dotyczące procesu kształcenia realizowanego na ocenianym kierunku studiów „turystyka i rekreacja” udostępniane są dla różnych grup interesariuszy na stronie internetowej Wydziału oraz na tablicach informacyjnych i w gablotach ulokowanych w siedzibie Uczelni oraz Wydziału.

Dokonana przez Zespół Oceniający PKA analiza aktualności oraz kompleksowości informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia wykazała, iż przedstawione na stronie internetowej Wydziału informacje odnoszące się do procesu kształcenia (m.in. warunki rekrutacji, efekty kształcenia, sylwetka absolwenta, sylabusy zajęć dydaktycznych, możliwości rozwoju, pracownicy naukowo-dydaktyczni, zasady potwierdzania efektów kształcenia, proces dyplomowania), kwestii organizacyjnych (ogłoszenia i komunikaty w sprawie zapisu do grup, praktyk zawodowych, ofert pracy, programów wymiany zagranicznej), a także działalności popularyzującej naukę, są zdaniem Zespołu Oceniającego wyczerpujące i pozwalające na pozyskanie wszystkich niezbędnych w toku realizowanego procesu kształcenia danych. Interesariusze mogą również zapoznać się z realizowanymi projektami, działalnością pracowników, czy funkcjonowaniem kół naukowych. W ogłoszeniach dziekanatu publikowane są informacje związane ze sprawami bieżącymi. Poza informacją internetową, możliwy jest też kontakt telefoniczny lub listowny z biurem dziekana, dziekanatami czy sekretariatem poszczególnych katedr i zakładów.

Forma prezentacji informacji została dostosowana do potrzeb poszczególnych grup interesariuszy z uwzględnieniem przewidywanego sposobu ich wykorzystania. Zastrzeżeń nie budzi zrozumiałość informacji, które w celu dostosowania do potrzeb studentów z zagranicy przetłumaczono również na język angielski.

Za aktualność i kompleksowość informacji przedkładanych do publicznej wiadomości odpowiada Wydziałowa Komisja ds. Jakości i Programów Kształcenia. Jej prace wspierają Dziekani, którzy przygotowują materiały odnoszące się do odpowiednio do spraw studenckich czy spraw nauki, a także Dział Kształcenia i Biuro Dziekana. Nauczyciele akademicki aktualizują i modyfikują dane dotyczące ich działalności naukowej, a także planowanych do realizacji przedsięwzięć naukowych oraz kulturalno-sportowych. Techniczne opracowanie materiału oraz zamieszczenie go na stronie internetowej powierzono pracownikowi-informatykowi. Obecnie trwają prace nad poprawą wizualnej prezentacji oraz intuicyjności nawigacji strony internetowej AWFIS, w oparciu o opinie studentów i absolwentów oraz pracowników uczelni.

Studenci mają swoich przedstawicieli w organach związanych z projektowaniem, zatwierdzaniem, monitorowaniem i okresowym przeglądem programu kształcenia. Mają również oni wpływ na proces kształcenia dzięki anonimowym ankietom na temat jakości prowadzonych zajęć, które wypełniają co semestr. Słabą stroną jest brak wiedzy studentów w zakresie wykorzystywania wyników ankiet, przez co nie widzą też w jaki sposób wypełnianie ankiet wpływa na poprawę jakości kształcenia. Studenci mają dostęp do kompleksowych i

aktualnych informacji. Jednostka nie prowadzi działań monitorujących ocenę publicznego dostępu do informacji.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Wydział Turystyki i Rekreacji prowadzący oceniany kierunek studiów określił, wdrożył i realizuje systemowe działania służące projektowaniu i zatwierdzaniu programów kształcenia. W ramach przyjętych procedur prowadzi również systematyczne monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia z uwzględnieniem uwag zgłaszanych przez poszczególnych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych kierunku. Prowadzone w ramach działania systemu analizy posłużyły wdrożeniu projakościowych zmian realizowanego programu kształcenia, w tym wprowadzeniu nowych treści zajęć dydaktycznych, zgodnych z oczekiwaniami przedstawicieli rynku pracy oraz studentów. Prowadzona przez Władze ocenianego kierunku studiów i Wydziału polityka dostępu do informacji publicznej nie budzi zastrzeżeń Zespołu Oceniającego. Do mocnych stron systemu zapewnienia jakości kształcenia należy ścisła współpraca w zakresie realizacji jego procedur z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Do wartych podkreślenia działań projakościowych należy ponadto wprowadzenie zmian realizowanego programu studiów dostosowujących go do zmieniającego się rynku pracy, a także pojawiania się nowych form aktywności turystycznej i rekreacyjnej. Jak potwierdzają omówione wyżej działania oceniany system zapewnienia jakości kształcenia umożliwia systematyczną ocenę i skuteczność metod realizacji procesu kształcenia przy wykorzystaniu potencjału kadry akademickiej i studentów.

### **Dobre praktyki**

- Wypracowanie i doskonalenie procedur systemu w oparciu o właściwe dla kierunku europejskie standardy edukacyjne dla specjalistów prozdrowotnej aktywności fizycznej (EuropeActive Standards EQF Level 5 Pregnancy and Postnatal Exercise Specialist, EuropeActive/EREPS Registration Requirements Profile EQF Level 6 Advanced Health&Exercise Specialist, EHFA Standards EQF Level 5 Exercise for Health Specialist, EHFA EQF Level 3&4 Standards. Należy podkreślić, iż przedstawiciele Władz ocenianego kierunku studiów, poprzez udział w pracach grup roboczych, aktywnie uczestniczyli w opracowaniu wymienionych standardów.
- Zaangażowanie przedstawicieli ocenianego kierunku studiów (Władz Wydziału) w wypracowanie właściwych standardów jakości kształcenia odnoszących się do kształcenia w zakresie rekreacji ruchowej (współtworzenie Polskiej Ramy Kwalifikacji – Formularza weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia instruktorów grupowych form fitnessu).

### **Zalecenia**

- Doskonalenie dostępnych do publicznej wiadomości informacji na stronie internetowej poprzez doskonalenie strony graficznej oraz intuicyjności wyszukiwania informacji.
- Wprowadzenie pytania otwartego do ankiety w celu umożliwienia studentom wyrażenia opinii na temat procesu kształcenia w zakresie uwag, czy też propozycji jakie posiadają.
- Upowszechnienie informacji dotyczących wykorzystywania wyników ankiet oraz ich wpływu na poprawę jakości kształcenia. Informacja zwrotna pozwala na realne zaobserwowanie zmian jakie zachodzą w wyniku wypełniania ankiet, a tym samym wpływa na rzetelność ze strony studentów w tym zakresie.

#### **Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia**

4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2.Obsada zajęć dydaktycznych

4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4**

4.1. Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym 26. nauczycieli akademickich: jednego profesora, 10. doktorów habilitowanych oraz 15. doktorów. Pod względem formalnym wszyscy nauczyciele akademicy wchodzący w skład minimum zostali zatwierdzeni przez Departament Szkolnictwa Wyższego MNiSW.. Wobec powyższego liczba nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Wydział Wychowania Fizycznego na kierunku „wychowanie fizyczne” znacznie przekracza wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26. września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. z dn. 30 września 2016 r., poz. 1596, art.12).

W skład minimum kadrowego wchodzi nauczyciele z dwóch obszarów kształcenia, do których odnoszą się efekty kształcenia. W obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej do minimum zaproponowano 20. nauczycieli akademickich (profesora, 8. doktorów habilitowanych i 11. doktorów) Drugi obszar, w którym funkcjonuje kierunek (obszar nauk społecznych) posiada w minimum kadrowym dwóch doktorów). Tm samym zostały spełnione wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26. września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. z dn. 30 września 2016 r., poz. 1596, art.11, pkt 2). Analiza dorobku naukowego oraz weryfikacja doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią pozwala zakwalifikować wszystkich ww. nauczycieli do minimum kadrowego na kierunku „turystyka i rekreacja” studiów I stopnia o profilu praktycznym. Dorobek naukowy oceniany na podstawie przedstawionego w Raporcie piśmiennictwa jest zgodny z efektami kształcenia i treściami przedmiotów określonych w sylabusach.

Ponadto do minimum zgłoszono dwóch nauczycieli z obszaru nauk przyrodniczych (dziedzina nauk o Ziemi, geografia) oraz jednego z obszaru nauk humanistycznych (pedagogika). Z tej grupy do minimum kadrowego zakwalifikowano dwie osoby posiadające znaczące doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Jeden z nauczycieli jest m.in. egzaminatorem kursów pilotów międzynarodowych, druga prowadzi własną działalność gospodarczą, prowadzi wiele szkoleń i realizuje projekty.

W grupie nauczycieli akademickich spoza minimum kadrowego zajęcia prowadzą specjaliści od rekreacyjnych i turystycznych form aktywności ruchowej. Wielu z nich posiada kwalifikacje trenerskie i instruktorskie w różnorodnych formach aktywności (lekka atletyka, gimnastyka, sporty wodne, sporty siłowe), niektórzy prowadzą własną działalność z zakresu usług turystycznych. Stosowna dokumentacja dotycząca licznych uprawnień została przedstawiona w Raporcie.

Kompetencje kadry zweryfikowano w czasie spotkania ze studentami oraz w trakcie hospitacji. W minimum kadrowym uwzględniono nauczycieli akademickich z 2 obszarów wiedzy, co pozwoliło władzom Wydziału Turystyki i rekreacji na skompletowanie, różnorodnej pod względem struktury kwalifikacji i kompleksową w aspekcie specyfiki kierunku, kadrę nauczycieli akademickich.

4.2.Obsada zajęć dydaktycznych

Zajęcia praktyczne wymagają doświadczenia zawodowego kadry (w organizacjach turystycznych, rekreacyjnych i sportowych). Interdyscyplinarny charakter kierunku wymaga w zakresie prowadzenia zajęć o charakterze praktycznym udziału nauczycieli akademickich z

uprawnieniami instruktorskimi i trenerskimi (obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej) oraz udziału w organizacjach społecznych, ekonomicznych i biznesowych (obszar nauk społecznych).

Wśród trenerów i instruktorów znajdują się m.in. trenerzy lekkiej atletyki (w tym profesor i trzech doktorów habilitowanych wchodzących w skład minimum kadrowego), trenerzy piłki nożnej (w tym dietetyk reprezentacji Polski w piłce nożnej i trener klasy mistrzowskiej UEFA-PRO), trenerzy gimnastyki, fitness i innych, nowych form rekreacyjno-sportowych.

W pozostałej grupie nauczycieli wielu pełniło (bądź pełni) funkcje w sektorze rekreacyjno-turystycznym, m.in. prowadząc własną d

działalność gospodarczą. Wśród nich są dyrektorzy hoteli, prezes Polskiej Izby Turystyki (oddział pomorski w Gdańsku), prezes Pomorskiego Oddziału Polskiego Zrzeszenia Hoteli dyrektorzy hoteli, Dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka dla Nieślyszących i In. Ww. nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia odpowiednie do ich kwalifikacji i doświadczenia praktycznego.

Nauczyciele akademicy będący w składzie minimum kadrowego (a także poza nim) posiadają dorobek ściśle związany z prowadzonymi przez nich zajęciami, z uwzględnieniem efektów kształcenia przedstawionych w kartach przedmiotu.

Nauczyciele kierunku TiR to praktycy posiadający doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, w tym prowadząc własną działalność gospodarczą w sektorze turystyki i rekreacji.. Wielu pracowników posiada dodatkowe kwalifikacje zawodowe instruktorów i trenerów różnych form aktywności fizycznej, kwalifikacje w fizjoterapii i SPA&Wellness.

#### 4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Od okresu ostatniej wizytacji zespołu PKA trzech nauczycieli akademickich uzyskało stopień doktora habilitowanego a siedmiu stopień naukowy doktora. Na podstawie corocznej oceny prowadzonej na podstawie zatwierdzonego przez Senat arkusza ocen (w tym ocen wystawianych przez studentów) zmieniane są uposażenia a także weryfikowane są propozycje awansów i powierzania nowych stanowisk kierowniczych. Rozwojowi kadry sprzyjają także wyjazdy pracowników w ramach programu Erasmus. Wyjazdy mają dwojakie cele: szkoleniowe oraz dydaktyczne (prowadzenie zajęć i wykładów). Od 2012 roku 18. nauczycieli akademickich uczestniczyło w zagranicznych zajęciach dydaktycznych (Słowacja, Czechy, Wielka Brytania, Portugalia) a kolejnych 7 przebywało za granicą w ramach obserwacji nabywania doświadczeń. Na spotkaniu Zespołu z nauczycielami podkreślano pomoc Uczelni w finansowaniu staży i zagranicznych i stypendium. Jednocześnie zwrócono uwagę na brak zdecydowanej polityki w przygotowaniu do promocji habilitacyjnej, zmuszającej do znacznej inicjatywy publikacyjnej.

Studenci wyrażają opinię na temat pracy nauczycieli akademickich oraz prowadzonych zajęć w czasie cyklicznej anonimowej ankiety oceny zajęć dydaktycznych. Składa się ona z czterech części: kwestie związane z sylabusem – przedstawienie przez pracowników uczelni i jego zrozumienie oraz warunki zaliczania zajęć, kwestie dotyczące zajęć i sposobu ich prowadzenia, kontakt z prowadzącym oraz jakość organizacji i warunków kształcenia. Ankieta składa się z pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru.

Ocena studenta wynikająca z przeprowadzanej ankietyzacji ma wpływ na ocenę okresową nauczycieli akademickich. Ponadto wykładowca jest zobowiązany do zapoznania się z nią, w sytuacjach, gdy nauczyciel został nisko oceniony odbywa się rozmowa wyjaśniająca z bezpośrednim przełożonym.

Uczestnicy spotkania z ZO nie potrafili określić w jaki sposób są wykorzystywane wyniki ankietyzacji, wskazywali jednak na pracowników uczelni, którzy dokonują dodatkowej ankietyzacji w celu uzyskania informacji zwrotnej na temat prowadzonych zajęć. Zdarzają się nauczyciele akademicy, którzy na ostatnich zajęciach proszą o anonimowe zapisanie na kartkach co zdaniem studentów było przydatne w czasie prowadzonego przedmiotu, co



wzbudziło największe i najmniejsze zainteresowanie, czego zabrakło, co by zmienili. W tych przypadkach studenci widzą zmiany w prowadzeniu zajęć w czasie kolejnych etapów studiów, wiedzą, że te informacje wpływają na samodoskonalenie się prowadzących zajęcia.

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Liczba, dorobek naukowy oraz doświadczenia praktyczne (w pracy w instytucjach turystycznych i rekreacyjnych) potwierdzają kompetencje kadry w tym wchodzącej w skład minimum do prowadzenia zajęć na kierunku „turystyka i rekreacja”. Ostatecznie do minimum kadrowego zaliczono 24 nauczycieli akademickich. Wyjazdy na konferencje oraz aktywne uczestnictwo w ramach programu „Erasmus+” pozwalają nauczycielom nabywać doświadczenia w wymiarze międzynarodowym. Znaczna liczba nauczycieli uzyskujących w ostatnim okresie stopień doktora i doktora habilitowanego świadczy o właściwym kierunku promowania młodych pracowników nauki.

Okresowa ocena nauczycieli i konieczność aktywności naukowej to główne elementy systemu motywacji do stałego rozwoju. W zakresie doskonalenia osiągnięć dydaktycznych ważnym fragmentem jest opinia studentów podczas okresowej oceny nauczycieli akademickich. Pozytywnym aspektem oceny jest natomiast dodatkowa ankietyzacja, w formie pytań otwartych, samodzielnie przeprowadzana przez nauczycieli akademickich w celu uzyskania informacji zwrotnej na temat przeprowadzanych zajęć oraz zmiany, które w związku z tym zostały wprowadzone.

#### **Dobre praktyki**

- większość nauczycieli akademickich, poza dorobkiem naukowym, dysponuje uprawnieniami do prowadzenia zajęć praktycznych

#### **Zalecenia**

Upowszechnienie informacji na temat wykorzystywania wyników ankiet

### **Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Jednostka prowadząca kierunek charakteryzuje się długoletnią współpracą z otoczeniem społecznym i gospodarczym w procesie kształcenia. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi jest formalizowana w oparciu o zawarte porozumienia. Podpisano umowy o współpracy z fundacjami, federacjami, związkami i klubami sportowymi. Niezwykle ważna wydaje się współpraca z Polską Federacją Nordic Walking, biurem podróży Rainbow Tours, Polskim Związkiem Trenerów Fitness, Fitness Klub Akademos oraz Uniwersytetem Trzeciego Wieku. Przykładem dobrej praktyki w zakresie łączenia teorii z praktyką jest udział studentów w projekcie „Pogodna i aktywna jesień życia realizowanym przez Uczelnię. Uczestnicy programu, w trakcie spotkania, przywoływali wiele przykładów wzorcowego udziału studentów w tym projekcie m.in. prowadzą rozgrzewkę, nauczają techniki, asekurują i animują. Dzięki temu proces kształcenia studentów jest zbliżony do warunków spotykanych na rynku pracy. Studenci mają możliwość nabywania umiejętności praktycznych poprzez czynny udział w organizacji licznych imprez rekreacyjno-sportowych oraz społecznych. Cenne wydaje się doświadczenie zdobyte podczas: Mistrzostw Świata w Piłce Ręcznej, Mistrzostw Świata w Lekkiej Atletyce, Pucharu Polski w Nordic Walking, masowych biegów ulicznych, imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych, festynach i wielu innych. Niezwykle istotna, w zakresie wpływu na program kształcenia, jest współpraca Wydziału z Polską Izbą Turystyki oraz Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną. Podczas spotkania z interesariuszem zewnętrznym, pracodawca zaznaczył, że z jego inicjatywy trwają prace nad uruchomieniem

nowej specjalności „Kreowanie wizerunku produktu turystycznego”. Studenci studiów pierwszego stopnia mogą uzyskiwać kwalifikacje zawodowe w specjalnościach: *Gospodarowanie w turystyce, Hotelarstwo, Kinezygerontoprofilaktyka, Tenis, Żeglarstwo jachtowe i deskowe, Turystyka kulturowa, Rekreacja Ruchowa ze specjalizacjami Fitness – ćwiczenia siłowe, Fitness – nowoczesne formy gimnastyki, Fitness w ciąży i po porodzie oraz SPA&Wellness*. Władze Wydziału, wraz z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, starają się podążać za zmieniającymi się wymaganiami rynku pracy. Dowodem na to są chociażby zajęcia „FemFit – ćwiczenia dla przyszłych mam”, w których czynnie uczestniczą studenci.

Studenci mają możliwość odbycia praktyk spośród kilkuset podmiotów między innymi w obiektach hotelarskich, biurach podróży, ośrodkach sportowo-rekreacyjnych, fitness klubach, centrach SPA&Wellness i innych. W większej liczbie przypadków studenci sami znajdują sobie miejsce, w którym odbywają praktyki. Student ma prawo realizowania praktyk zawodowych, na terenie całego kraju oraz poza jego granicami, na zasadzie współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność w szeroko rozumianym obszarze branży turystycznej i rekreacyjnej, takimi jak touroperatorzy, agencje turystyczne, biura podróży, punkty informacji turystycznej, instytucje państwowe i samorządowe oraz organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z turystyką, hotele, ośrodki czasowe lub wypoczynkowe i inne podmioty zbiorowego zakwaterowania, restauracje i inne punkty gastronomiczne, kluby rekreacyjne, ośrodki sportowe, pensjonaty opiekuńcze dla osób starszych, ośrodki rewitalizacji, domy kultury, placówki

dydaktyczno-szkoleniowe kształcące w kierunku turystyka i rekreacja i tym podobne.

Praktyki podzielone są na bloki: pierwszy to wdrożeniowy, drugi – specjalistyczny. Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych w sposób prawidłowy. Przyporządkowana punktacja ECTS dla praktyk jest właściwa. Zasady odbywania i zaliczania praktyk przez studentów dokumentowane są w dzienniczkach praktyk. Po analizie dokumentów oraz po spotkaniu z pełnomocnikiem ds. praktyk zawodowych zaleca się podpisanie umowy z każdym podmiotem, w którym praktyki odbywa student. Pełnomocnik ds. praktyk przyznał, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, że funkcjonujące praktyki zawodowe w wymiarze łącznym 240 godzin powinny liczyć więcej godzin.

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Różnorodna współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym stanowi ważny element w procesie kształcenia. Włączanie pracodawców w proces budowania oferty edukacyjnej korzystnie wpływa na proces zapewnienia jakości kształcenia. Należy podkreślić dobrą i skuteczną weryfikację efektów kształcenia w odniesieniu do zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Warto podkreślić, że choć współpraca z interesariuszami nie zawsze jest sformalizowana, to w odniesieniu do określania efektów kształcenia, weryfikacji i oceny stopnia ich realizacji jest skuteczna.

#### **Dobre praktyki**

Władze kierunku podążają za zmieniającymi się warunkami na rynku pracy tworząc nowe specjalności. Jednostka wzorcowo wprowadza studentów w naturalne środowisko pracy między innymi poprzez zajęcia z seniorami.

#### **Zalecenia**

Zaleca się powołanie stałej Rady Pracodawców oraz systemowe podejście w gromadzeniu rekomendacji pozyskiwanych od interesariuszy zewnętrznych, efektów dyskusji i konsultacji z przedstawicielami instytucji otoczenia społecznego i gospodarczego dotyczących kształtowania programu studiów i wpływu na efekty kształcenia. Ponadto zaleca się, żeby Uczelnia podpisała stosowne umowy ze wszystkimi placówkami, w których studenci odbywają praktyki studenckie. Rekomenduje się także, by w nowych umowach o organizację studenckich praktyk

zawodowych pojawił się zapis dotyczący możliwości kontroli studenta przez opiekuna praktyk w danej placówce.

Podczas spotkania z ZO PKA zwrócono uwagę, że skierowano do Uczelni prośbę o zakup licencjonowanego „programu rezerwacyjnego do hoteli”. Właśnie w tego typu wspólnych działaniach może być bardzo pomocna Rada Pracodawców.

## **Kryterium 6. Umieędzynarodowienie procesu kształcenia – w pełni**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Od roku akademickiego 2010/2011 w uczelni realizowany jest program „Internacjonalizacja Uczelni – Element Programu Rozwojowego AWFIS w Gdańsku”. Uczelnia zawarła umowy o współpracy z 16 uniwersytetami zagranicznymi dotyczące wymiany naukowej i dydaktycznej. Zaowocowało to większym zainteresowaniem wyjazdami w ramach programu ERASMUS + zarówno wśród studentów, jak i pracowników. Studentom oferowane są wyjazdy do 17 uniwersytetów, pracownikom do 38. Statystyka wyjazdów i przyjazdów studentów i pracowników wskazuje, że corocznie kilka osób korzysta z tych możliwości. Studenci realizują semestr bądź rok studiów na uczelniach partnerskich, które mają z AWFIS podpisaną umowę bilateralną. Wymiany realizowane są na I i II st. studiów (stacjonarne, niestacjonarne). Wyjazdy na praktyki odbywają się najczęściej w okresie wakacyjnym do hoteli lub hosteli, w których studenci pracują w określonych działach, zgodnie ze specjalizacją. Jeśli student realizuje program praktyki podczas wyjazdu uznaje się ją jako zaliczoną. Na 4 miejsce oferowane studentom w ramach programu Erasmus + w 2016 zgłosiło się 10 osób. Oferta dla pracowników w tym roku nie została zrealizowana o 8 miejsc ubiegało się 5 pracowników.

Na wydziale opracowany został program pn. „Kompleksowe umieędzynarodowienie działalności dydaktycznej i naukowej”. Jego celem jest:

- Wzmocnienie znaczenia Wydziału w środowisku umieędzynarodowym;
- Podniesienie atrakcyjności studiów na Wydziale dla studentów zagranicznych;
- Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej;
- Podwyższenie poziomu kształcenia dla studentów polskojęzycznych;
- Umieędzynarodowienie wyników prowadzonych badań.

Program ten ma charakter strategiczny i perspektywiczny, ale zarówno jego cele, jak i przewidywane etapy realizacji świadczą o poważnym potraktowaniu problemu umieędzynarodowienia.

W trakcie spotkania ZO PKA z pracownikami, jako przykład umieędzynarodowienia procesu kształcenia podano współpracę pracowników wydziału z Wydziałem Nauk o Sporcie Uniwersytetu w Murcji. Efekty tej współpracy mają swoje pozytywne efekty zarówno w działalności dydaktycznej, jak i naukowej.

W programie studiów pierwszego stopnia oferowanych jest siedem przedmiotów w języku angielskim, planowane jest przygotowanie całego programu studiów do końca 2017 roku.

W opinii studentów w ramach procesu umieędzynarodowienia mają oni możliwość uczestnictwa w wymianach umieędzynarodowych w programie Erasmus + w siedemnastu uczelniach. Uczestnicy spotkania z ZO posiadali podstawowe informacje na możliwości wyjazdu, wiedzieli, że na uczelni funkcjonuje Biuro Erasmus, do którego mogą udać się po szczegółowe informacje oraz pomoc. Jednak jak sami zauważyli nie byli do tej pory tym zainteresowani. Jako powody wymieniali pracę zarobkową w kraju, życie prywatne, brak odpowiedniego finansowania czy też bariery językowe.

Studenci wybierają lektorat z języka obcego spośród języka angielskiego, języka niemieckiego, francuskiego, włoskiego i rosyjskiego. Są oni podzieleni na grupy pod względem poziomu zaawansowania, jednak w ich odczuciu liczba godzin z lektoratu jest niewystarczająca, by w praktyce swobodnie się tym językiem posługiwać.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Studenci mają możliwość uczestniczenia w wymianach międzynarodowych w ramach programu Erasmus +. Posiadają oni podstawowe informacje na ten temat, jednak uczestnicy spotkania z ZO nie byli zainteresowani możliwością wyjazdów. Zgodnie z ideą profilu praktycznego studenci mają ofertę uczestnictwa w praktykach zagranicznych. W programie studiów znajduje się lektorat z języka obcego, jednak z perspektywy studentów liczba godzin jest niewystarczająca by móc swobodnie posługiwać się językiem obcym w praktyce. Studenci mają możliwość uczęszczania na przedmioty prowadzone w języku obcym w ramach przedmiotów do wyboru.

### **Dobre praktyki**

Opracowanie programu pn. „Kompleksowe umiędzynarodowienie działalności dydaktycznej i naukowej” oraz pierwsze jego efekty w postaci współpracy z innymi ośrodkami.

### **Zalecenia**

Należy bardziej rozpropagować ofertę uczelni dotyczącą wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus + w grupie pracowników dydaktycznych i administracyjnych.

## **Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia**

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

Wydział Turystyki i Rekreacji został umiejscowiony w osobnym budynku dydaktycznym zlokalizowanym na terenie kampusu uczelni. Odbywa się w nim większość zajęć teoretycznych. Sale wyposażone są w sprzęt multimedialny i są przestronne, a ich liczba zaspokaja potrzeby studentów kierunku turystyka i rekreacja. Poza tymi salami, uczelnia posiada pływalnię, siłownię, sale gimnastyczne, sale do gier zespołowych, sale do szermierki, sale do sportów walki i sale do fitnessu, sale do tańca, korty tenisowe, stadion LA, krytą bieżnię, boiska piłkarskie, halę widowiskowo-sportową. W budowie jest kolejna hala sportowa. Oprócz głównego budynku w centrum miasta, uczelnia posiada także obiekty w Górkach Zachodnich – Narodowe Centrum Żeglarsstwa oraz Ośrodek Szkoleniowo-Sportowy w Raduniu. Część zajęć z różnych form fitnessu odbywa się w Fitness Klubie Akademos mieszczącym się na terenie uczelni. Realizację zajęć dydaktycznych specjalności Wellnes&Spa umożliwia w pełni wyposażona pracownia zlokalizowana w budynku dydaktycznym wydziału. Praktyki programowe odbywają się w wyspecjalizowanych, dobrze wyposażonych placówkach. Podkreślenia wymaga baza naukowo-badawcza, w tym Laboratorium Wyśiłku Fizycznego i Genetyki w Sporcie oraz nowo otwarte Laboratorium Psychologii Sportu i Zdrowia. Obiekty te pozwalają na realizację zakładanych efektów kształcenia. W poszczególnych obiektach uczelni opracowano i wywieszono w widocznym miejscu regulaminy BHP. Większość obiektów dostępnych jest dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO wyrazili pozytywne opinie na temat infrastruktury dydaktycznej oraz sprzętu, który jest wykorzystywany w czasie zajęć. Ich zdaniem pozwala ona na właściwą realizację procesu kształcenia z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto liczba, powierzchnia oraz wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja, tj. do liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Uczestnicy spotkania zgłaszali uwagi odnośnie do niskiego standardu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych – jednakże baza uczelni jest

kompleksowo remontowana. Studenci mają swobodny dostęp do stanowisk komputerowych z Internetem w udostępnianych im trzech pracowniach informatycznych oraz do stanowisk zlokalizowanych w holu głównym Uczelni.

Biblioteka i czytelnia są zlokalizowane w budynku niedaleko kampusu uczelni. Studenci mają dostęp do podręczników, ale także do baz danych takich jak: EBSCO (dodatkowo dostęp do pełnotekstowych baz Hospitality & Tourism Complete, SPORTDiscus oraz Academic Search Premier), Czasopisma Wydawnictwa LWWSport Package, Polska Bibliografia Lekarska, IBUK Libra – Wydawnictwo PWN, a także na licencjach krajowych dostęp do czasopism wydawnictwa Springer (1140 czasopism), Elsevier (1650 czasopism), Web of Knowledge, SCOPUS i Willey-Blackwell, a z komputerów sieci uczelnianej do czasopisma NATURE (lata 2006-2017) oraz SCIENCE (lata 1997-2017). Zbiory biblioteczne zapewniają dostęp studentom do literatury wskazanej w sylabusach.

Z punktu widzenia uczestników spotkania z ZO biblioteka zwiera niezbędną zalecaną im literaturę, jednak brak jest wystarczającej liczby niektórych najnowszych publikacji z zakresu wizytowanego kierunku. Z perspektywy widzenia studentów niejednokrotnie utrudnia to pisanie pracy dyplomowej.

Corocznie dokonywana jest ocena infrastruktury oraz zasobów bibliotecznych, w tym dostępności literatury wskazanej w sylabusach zarówno wśród pracowników, jak i studentów ocenianego kierunku. Uczelnia jest w trakcie remontu i rozbudowy, co daje szansę na dalszy rozwój i doskonalenie infrastruktury.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Baza dydaktyczna zapewnia kształcenie związane z praktycznym przygotowaniu zawodowym dla przyszłych specjalistów z zakresu turystyki i rekreacji. Umożliwia ona osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, w tym w szczególności efektów w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Wyposażenie instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe i zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym nie budzi zastrzeżeń. Rozmiar bazy dydaktycznej jest wystarczający do aktualnej liczby studentów oraz planów rozwoju kierunku. Studenci sygnalizują jednak konieczność poprawy stanu sanitarnego niektórych obiektów.

Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Studenci mają dostęp do zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Biblioteka i czytelnia są we właściwym stanie, a ich zasoby nie stanowią bariery dla osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Dostęp do literatury wskazanej w sylabusach jest zapewniony.

Słabą stroną jest brak wystarczającej liczby książek niektórych najnowszych publikacji z zakresu wizytowanego kierunku.

### **Dobre praktyki**

Umożliwienie studentom korzystania z bazy sportowej w czasie wolnym.

### **Zalecenia**

Dokonanie audytu stanu sanitarnego obiektów dydaktycznych.

Zakup większej liczby egzemplarzy pozycji postulowanych przez studentów.

## **Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia**

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia

## 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

Uczestnicy spotkania z ZO wyrazili pozytywne opinie na temat opieki dydaktycznej (a także naukowej) oferowanej przez jednostkę. Studenci mają swobodny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją studiów i procedurami ich toku, w tym także o programach kształcenia. Uczestnicy spotkania zgodnie stwierdzili, że są informowani na każdych zajęciach o wymaganiach jakie muszą spełnić, a także o formach zaliczenia danego przedmiotu. Zasady te są omawiane przy pomocy sylabusów, są zrozumiałe i nie budzą żadnych zastrzeżeń. Wszelkie informacje publikowane są w formie komunikatów na stronie internetowej Wydziału oraz na tablicach w budynku jednostki. W razie odwołania przez nauczycieli akademickich zajęć lub konsultacji, zgodnie z opinią studentów, informacje o tym są podawane w sposób zwyczajowy na stronie internetowej oraz drogą mailową. Uczestnicy spotkania z ZO wskazywali na sytuacje, w czasie których nauczyciele nie pojawiali się na zajęciach lub konsultacjach. W przypadku dyżurów studenci wystosowali oficjalne zgłoszenia, dzięki czemu władze dziekańskie zaczęły tę kwestię monitorować poprzez listę obecności oraz weryfikację telefoniczną. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO zgodnie stwierdzili, że w zakresie konsultacji zauważyli zmiany i od nowego roku akademickiego wszyscy nauczyciele akademicki informują o nieobecności z odpowiednim wyprzedzeniem. W przypadku zajęć studenci nie zgłaszali braku obecności nauczycieli akademickich drogą oficjalną. Na wydziale istnieje funkcja opiekun roku, jednak z punktu widzenia członków spotkania z ZO jest ona niewykorzystywana przez studentów, gdyż nie mają oni takiej potrzeby.

W czasie spotkania z ZO Uczestnicy wyrazili pozytywne opinie na temat opieki naukowej i dydaktycznej oferowanej przez jednostkę. Studenci mają swobodny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją studiów i procedurami ich toku, w tym także o programach kształcenia.

Wśród mechanizmów motywujących studentów do osiągnięcia efektów kształcenia na wyższym poziomie należy wskazać stypendium Rektora dla najlepszych studentów, które może być przyznane studentom w liczbie nieprzekraczającej 10% studentów każdego kierunku prowadzonego na uczelni, według stanu określonego na dzień 30 września. Stypendium to można otrzymać za wysokie wyniki sportowe, osiągnięcia naukowe, średnią ocen oraz osiągnięcia artystyczne. Ponadto studenci mają możliwość ubiegania się o stypendium socjalne, specjalne dla osób z niepełnosprawnościami oraz zapomogi. Szczegółowe zasady określa *Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku*, który jest ustalany w porozumieniu z samorządem studenckim. Ponadto członkowie samorządu mają również wpływ na podział środków przeznaczonych na pomoc materialną dla studentów, a także na ustaloną wysokość dochodu uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, wysokość stypendium socjalnego przy uwzględnieniu dochodu na jednego członka rodziny, wysokość kwoty zwiększającej stypendium socjalne z tytułu zakwaterowania, wysokość stypendium specjalnego, rektora oraz zapomogi. Wszystkie te świadczenia są przyznawane przez Komisję Stypendialną i Odwoławczą Komisję Stypendialną, skład których w większości stanowią studenci. Uczestnicy spotkania z ZO wyrazili pozytywne opinie na temat procesu przyznawania świadczeń pomocy materialnej. Jak podkreślali, otrzymują należyte wsparcie w procesie ubiegania się o środki. Pozytywnie oceniono dostęp do informacji dotyczących możliwości ubiegania się o pomoc materialną, w szczególności terminów składania wniosków, a także wymaganych dokumentów, które są dostępne na stronie internetowej uczelni. Studenci uczestniczący w spotkaniu zgłaszali uwagi dotyczące punktowania osiągnięć sportowych w odniesieniu do osiągnięć naukowych. Nie posiadali oni wiedzy na temat wpływu samorządu studentów na zapisy regulaminu pomocy materialnej.

Studenci mają możliwość zindywidualizowania swojej ścieżki kształcenia za pomocą indywidualnego programu i planu studiów, który polega na rozszerzeniu wiedzy w ramach studiowanego kierunku dzięki łączeniu dwóch lub więcej specjalności w obrębie jednego lub więcej kierunków, udziałowi studentów w pracach badawczych, rozszerzeniu listy przedmiotów oraz zwolnieniu z obowiązku zaliczenia innych. Ponadto na uczelni funkcjonuje indywidualna organizacja studiów oraz indywidualny tygodniowy rozkład zajęć. Pierwsza z form polega na indywidualnej realizacji obowiązujących założeń w planie i programie studiów i mogą się o nią ubiegać studenci z osiągnięciami sportowymi, działający na rzecz uczelni a także z niepełnosprawnościami. W pozostałych przypadkach decyzję podejmuje dziekan. Druga forma zakłada realizację zajęć w innych terminach (z innymi grupami) niż wynikałoby to z właściwego planu zajęć. Uczestnicy spotkania z ZO posiadali wiedzę na temat indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego tygodniowego rozkładu zajęć. Ich zdaniem zasady są jasne i nie budzą żadnych zastrzeżeń. Natomiast studenci nie potrafili określić czym jest indywidualny program i plan studiów.

Studenci mają możliwość zaangażowania się w życie Uczelni poprzez działalność w samorządzie studentów. Zrzeszeni członkowie aktywnie uczestniczą w spotkaniach organów na szczeblu wydziałowym oraz ogólnouczelnianym, reprezentują stanowisko studentów w konkretnych sprawach, zabierają głos w sytuacjach konfliktowych przed władzami wydziału. Ponadto zajmują się organizacją wydarzeń społeczno-kulturalnych. Jednostka zapewnia na potrzeby działalności samorządu studenckiego niezbędną bazę lokalową wyposażoną w sprzęt biurowy i inne środki trwale potrzebne do prawidłowego funkcjonowania. Samorząd studentów nie ma określonego budżetu na działalność, jednak o środki finansowe wnioskuje zadaniowo, co z perspektywy członków samorządu jest wystarczające w zakresie przedsięwzięć jakie podejmują.

W ramach Wydziału funkcjonują trzy koła naukowe: Studenckie Koło Naukowe Psychologii Prozdrowotnej Aktywności Fizycznej, Koło Naukowe Aktywności Fizycznej Kobiet w Okresie Reprodukcyjnym KN „AFKOR”, Koło Naukowe Rekreacji Ruchowej i Promocji Zdrowia. Studenci działający w kołach naukowych mają możliwość prowadzenia badań naukowych związanych z własnymi projektami, ale także mogą uczestniczyć w badaniach naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich. Wyniki tych badań niejednokrotnie są wykorzystywane w pracach dyplomowych. Ponadto biorą oni udział w konferencjach naukowych jako prelegenci, ale także pomagają w ich organizacji. W związku z prowadzonymi badaniami niejednokrotnie nawiązują współpracę z instytucjami społecznymi, państwowymi oraz prywatnymi przedsiębiorstwami. Dodatkowo studenci mają możliwość udziału w stażu naukowo-badawczym, który jest proponowany osobom czynnie działającym w kołach naukowych, wyróżniającym się na tle grupy w celu umożliwienia uczestnictwa w projekcie badawczym, udostępnienia baz danych oraz przedstawiania uzyskanych wyników w ramach prowadzonych zajęć. Przedstawiciele kół naukowych uczestniczący w spotkaniu z ZO wyrazili pozytywne opinie na temat możliwości związanych z poszerzaniem swojej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w ramach działalności dodatkowej. Ich zdaniem uczelnia pozwala im na zdobycie praktycznego doświadczenia w prowadzeniu badań naukowych z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu, dzięki samodzielnej pracy. Członkowie kół naukowych nie posiadali wiedzy na temat możliwości uzyskania finansowania od uczelni. Nie próbowali oni uzyskać go nawet w momencie wyjazdu na konferencję w celu prezentacji wyników badań. Wiedzy na temat możliwości finansowania kół naukowych nie posiadali również członkowie samorządu studenckiego.

Na uczelni funkcjonuje Akademickie Centrum Karier, które oferuje indywidualne rozmowy doradcze, pomoc w przygotowaniu CV i listu motywacyjnego, pomoc z zakresu przedsiębiorczości, informacje o pracodawcach. Ponadto organizuje grupowe spotkania informacyjne, warsztaty poświęcone pisaniu dokumentów aplikacyjnych, pomoc w

przygotowaniu się do rozmów kwalifikacyjnych oraz procesu rekrutacji i selekcji pracowników, ponadto gromadzi informacje o ofertach pracy i praktyk, kursach, szkoleniach, pracach wakacyjnych, pracach dorywczych i wolontariacie. Studenci wizytowanego kierunku wiedzieli o istnieniu ACK nie potrafili jednak wskazać na konkretne działania jakie są podejmowane na ich korzyść.

Studenci biorący udział w spotkaniu z ZO pozytywnie ocenili obsługę administracyjną w zakresie pomocy materialnej, zgłaszali natomiast uwagi w stosunku do obsługi w dziekanacie. Z ich punktu widzenia niejednokrotnie byli traktowani w nieuprzejmy sposób, co jak sami zauważyli może być skutkiem zbyt dużej liczby interesantów przypadających na jedną osobę w przypadku studiów I stopnia. Studenci nie zgłaszali nigdzie uwag w tym zakresie, mogą wyrazić swoją opinię dotyczącą dostępności i kompetencji pracowników dziekanatu w sześciostopniowej skali w ankiecie oceny zajęć dydaktycznych. Rażąco nieprawidłowości zgłaszają na bieżąco władzom dziekańskim lub członkom samorządu studentckiego, które są na bieżąco analizowane i rozwiązywane, jak w przypadku braku obecności nauczycieli akademickich na konsultacjach.

Członkowie samorządu studentckiego biorą udział w cyklicznych przeglądach dotyczących regulaminów związanych ze studentami, wszelkie zmiany w tych dokumentach wprowadzane są po zatwierdzeniu przez samorząd. Zasady rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów określa *Regulamin Studiów* oraz wewnętrzne zasady funkcjonowania wydziału. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO nie posiadali wiedzy na temat formalnych możliwości z tym związanych, wiedzą jednak, że mogą zgłosić się z prośbą o pomoc do członków samorządu studentckiego oraz władz dziekańskich.

Znaczną rolę w procesie wsparcia studentów odgrywa Akademickie Centrum Karier, które zajmuje się pozyskiwaniem nowych podmiotów, w których studenci mogą odbywać staże, praktyki i docelowo znaleźć pracę. Przedstawiciel ACK organizuje spotkania dla wszystkich studentów pierwszego roku w celu przybliżenia swojej działalności. Zatrudniony doradca zawodowy profiluje np. CV studenta pod konkretny podmiot, w którym student aplikuje o pracę. Wśród dobrych praktyk, ale powszechnych, wskazać należy spotkania studentów z pracodawcami, wydawanie wraz z Wojewódzkim Urzędem Pracy gazetki „Uczelnia + praca”. ACK jest jednym z współorganizatorów Akademickich Targów Pracy Trójmiasto. W każdej z edycji bierze udział kilka tysięcy uczestników oraz kilkudziesięciu pracodawców. Od kwietnia 2014 roku Centrum realizowało projekt unijny: „ACK II – Staże dla Turystyki”. Projekt trwał do czerwca 2015 roku i zakładał organizowanie płatnych staży zawodowych dla studentów Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu, w tym ocenianego kierunku. Na uwagę zasługują pozyskane do współpracy podmioty: Welcome Airport Services, Akademia Rainbow Tours, Pomorskie Obserwatorium Rynku Pracy, Wakacje.pl, Szekla, Kompas i Chris.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Studenci wizytowanego kierunku otrzymują pomoc związaną z procesem dydaktycznym, a także wejściem na rynek pracy oraz podnoszeniem własnych kompetencji. Mają oni możliwość uzyskania stypendium rektora dla najlepszych studentów, socjalnego, specjalnego dla osób z niepełnosprawnościami oraz zapomogi. Zasady wnioskowania o te świadczenia są dla nich zrozumiałe. Uczestnicy spotkania z ZO nie posiadali wiedzy na temat tego, że członkowie samorządu mają wpływ na treść *Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania...*, co mogło mieć wpływ na zgłaszanie własnych uwag na temat tego procesu i jednocześnie jest jego słabą stroną. Studenci mają możliwość zindywidualizowania procesu kształcenia poprzez trzy formy, które odpowiadają różnym sytuacjom życiowym, a także wspomagają proces samokształcenia się oraz podnoszenia umiejętności i kompetencji społecznych. Studenci mogą aktywnie uczestniczyć w działalności samorządu studentów, kół



naukowych czy też Akademickiego Związku Sportowego. Mocną stroną zapewnianej opieki jest możliwość dostępu do specjalistycznego sprzętu laboratoryjnego dzięki któremu studenci nabywają praktyczne umiejętności prowadzenia badań naukowych przy własnych projektach, ale także w badaniach nauczycieli akademickich. Studenci zrzeszeni w kołach naukowych nie posiadali informacji na temat możliwości finansowania ich działalności. Na uczelni funkcjonuje Akademickie Biuro Karier, które pomaga studentom w zdobywaniu doświadczenia oraz w podnoszeniu własnych kompetencji związanych z wejściem na rynek pracy. Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną, jednak uczestnicy spotkania z ZO zgłaszali uwagi odnośnie obsługi związanej z procesem dydaktycznym. Studenci nie posiadali wiedzy na temat formalnych możliwości związanych ze zgłaszaniem skarg i rozpatrywaniem wniosków, wiedzieli jednak, że w sytuacjach konfliktowych mogą się zgłosić do samorządu studenckiego i władz dziekańskich, co zostało poparte konkretnym przykładem w formie wprowadzonego monitoringu obecności na konsultacjach na wniosek studentów.

### **Dobre praktyki**

#### **Zalecenia**

Stworzenie studentom możliwości wypowiedzenia się na temat procesu związanego z przyznawaniem pomocy materialnej oraz *Regulaminu*. Obecnie studenci wizytowanego kierunku nie posiadają na ten temat wiedzy, a tym samym nie mają możliwości zgłoszenia własnych uwag, które niejednokrotnie posiadają. Warto by członkowie samorządu studenckiego zbierali opinie od studentów i mieli na ten temat pogląd całej społeczności studenckiej, co pozwoli na monitorowanie i ulepszanie procesu przyznawania pomocy materialnej w pełnym zakresie.

Stworzenie klarownych zasad dotyczących finansowania i ubiegania się o środki na działalność kół naukowych przy współdziale samorządu studentów oraz rozpowszechnienie ich wśród członków kół. Pozwoli to na dalszy rozwój w zakresie zainteresowań, które są przedmiotem ich działalności, a także na wyrównanie szans w zakresie otrzymania finansowania bez względu na przynależność do danego koła.

Stworzenie możliwości wyrażenia opinii przez studentów w zakresie systemu wsparcia studentów, opieki administracyjnej, dostępności do bieżących informacji, infrastruktury czy też możliwości rozwoju.

### **5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny**

#### **7.**

| <b>Zalecenie</b>                                                                                                                                                                                       | <b>Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności</b>                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Świadczenia pomocy materialnej nie są wystawiane zgodnie z wymogami i procedurą KPA. Wskazane jest wydawanie w formie pisemnej decyzji administracyjnych odnoszących się do pomocy materialnej.</i> | Przeanalizowano treść sylabusów oraz opracowano wskazówki dotyczące ich wypełniania. Treść sylabusów podlega okresowej ocenie dokonywanej przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Skuteczność podjętych działań potwierdza brak zastrzeżeń dotyczących kompleksowości treści przedstawionych do wglądu Zespołu Oceniającego sylabusów. |
| <i>Treści programowe wymagane standardami kształcenia zostały uwzględnione w przedstawionych sylabusach, przy czym można wskazać pewne niedociągnięcia</i>                                             | W obecnie obowiązującym porządku prawnym brak standardów kształcenia dla kierunku „turystyka i rekreacja”. Zespół Oceniający nie zgłasza uwag do treści                                                                                                                                                                                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| wymagające uzupełnienia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ujętych w sylabusach realizowanych obecnie zajęć dydaktycznych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Plany i programy studiów pierwszego i drugiego stopnia wymagają korekty, uwzględniającej spełnienie wymagań standardów kształcenia i jasny podział pomiędzy studiami pierwszego i drugiego stopnia.<br/>Plany i programy kształcenia wymagają poprawy w zakresie zapewnienia na studiach niestacjonarnych minimalnej liczby godzin z zakresów objętych standardami kształcenia.</i> | W obecnie obowiązującym porządku prawnym brak standardów kształcenia dla kierunku „turystyka i rekreacja”. Dokonano wyraźnego podziału pomiędzy studiami pierwszego i drugiego stopnia (wyraźne zróżnicowanie treści programowych, a także dwa różne profile studiów na obu poziomach kształcenia). Zespół Oceniający nie zgłasza uwag w omawianym zakresie.                                                                                     |
| <i>Wskazane jest określanie zadań praktycznych wynikających z zakresu realizowanych zajęć i w sposób umożliwiający ich ocenę.</i>                                                                                                                                                                                                                                                      | Przyjęty obecnie podział na studia I stopnia o profilu praktycznym i studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim uwzględnia konieczność realizacji na studiach o profilu praktycznym zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.                                                                                                          |
| <i>W ocenianej jednostce brak wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Uchwałą nr 32 Senatu Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku z dnia 19 września 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia wprowadzono system zapewniania jakości kształcenia, którego rozwiązania przeniesiono na poziom Wydziału. Skuteczność wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia Zespół Oceniający szczegółowo omówił i ocenił w kryterium 3. |

**Przewodniczący Zespołu oceniającego:**

**Prof. dr hab. Janusz Iskra**

